

Smulor från ett bra liv

Kära Hugo och Isabell !

Jag heter Sven-Olof och är Morfar till er båda. Jag föddes på Ljungby Lasarett den 26 november 1940. Min Mor hette Thina (egentligen Martina) och levde 1915-1993. Min Far hette Gustav och levde 1911-2003.

Min Mor Thinas föräldrar hette Anna (1877-1965) och Sven (1870-1949). De träffades i Amerika och bodde en tid i Clinton, Iowa. Sedan flyttade de till Tesås i Ryssby socken där Mor föddes. Mor hade fyra syskon, Arvid, Ester, Ruth och Vera. Totalt blev vi 15 kusiner på Mors sida.

Min Far Gustavs föräldrar hette Thilda (egentligen Matilda), (1874-1954) och Ola (1872-1947). De träffades när Ola sökte en hushållerska och de gifte sig senare i Skansåsa (Råsana) i Agunnaryds socken. Ola hette Stark i efternamn efter sin far Peter Stark (född Andersson 1843 i Hullingsved, Vislanda) som var "indelt soldat" 1863-1876. Kallades som soldat först Hjul, men antog senare namnet Stark. Peter var gift med Elin Jonsdotter (1845-1931) och de hade tio barn tillsammans, varav Ola var ett. Peter dog också 1931.

Far hade tre syskon, Gärda (som dog två år gammal), Arthur och Karl (som kallades Kalle med hårt a). Totalt blev vi åtta kusiner på Fars sida. Min farmor Thilda ville inte att pojkarna skulle bli uttagna till soldater så hon bad prästen i Agunnaryd, där de var bokförda, att ändra deras namn till Olsson (utan h i kyrkboken). På bygden blev bröderna ändå kallade Stäka-herana (=Starks pojkar). Som kuriosita kan jag berätta, att när min Far Gustav skulle mönstra till militärtjänst så hade de skrivit Gustav Olsson (Stark). Om det berodde på det gamla namnet Stark att han blev uttagen till befälselev vet vi inte, men han blev gruppchef med korprals grad. Han trivdes bra med detta har jag förstått.

Bondgården i Tesås.

Mor och Far arrenderade en bondgård i Tesås – Södergård (uttalades Söragå). Som en liten kille blev jag härligt omvårdad av min Mor och Far. Eftersom jag föddes först av oss barn fick jag all uppmärksamhet och hjälp under min barndomstid. Mor var ju s.k. hemmafru, men utöver allt arbete inne i bostaden var det hon som mjölkade våra kor för hand både morgon och kväll. I mån av tid hjälpte hon Far ute på åkrarna när det var skördetid. Far skötte om djuren i ladugården och plöjde och harvade och sådde ute på de små åkrar och tegar som tillhörde bondgården.

Mor pratade mycket med mig och läste lite för mig. Far byggde en sandlåda till mig och sågade till små trä-bilar (utan hjul) som jag kunde fösa runt i sandlådan, där jag

själv hade format lite vägar och backar och dalar att köra mina trä-bilar. En mycket speciell present av min Far var en liten fyrhjulig vagn som jag kunde dra runt på små stigar runt vårt hus och ut på ängar och åkrar. Jag fantiserade om mitt landskap med gamla träd som jag rundade med min vagn och en lövsal där jag hade varulager med vedträd och stenar som jag skjutsade runt i trädgården. När Far senare skaffade sig en vagn med gummihjul på, så ville han ge även mig gummihjul på min lilla vagn. Han klippte till fyra slitna remsor av cykeldäck, som han spikade på runt de små trähjulen på min vagn. Då blev jag lika stolt som han var för sina gummi-hjul på sin vagn.

Jag blir riktigt sentimental när jag tänker på den här tiden. Sentimental känner jag mig också när jag tänker på att när jag hade blivit så stor att Mor skickade mig ut till Far på någon åker med en packad kaffekorg för att bjuda Far på smörgåsar och kaffe. Då avbröt Far sitt arbete och gav hästen lite vatten och något att tugga på, innan han och jag satte oss i en skugga medan vi fikade. Jag kan riktigt blunda och tänka mig tillbaka till den lycka jag kände vid dessa tillfällen.

I Tesås bodde några släktingar och en del andra personer. Kanske bodde det ett 40-tal personer i Tesås. Bl.a. mina kusiner Vivianne, Bo och Olle som bodde nästgårds i Olofsgård (uttalades Olasgå). Jag lekte ofta med Bo som blev lite av en storebror för mig.

När jag var fyra år gammal fick jag en lillasyster som heter Lilian, född 1944 och när jag var tolv år fick vi en lillebror som heter Kenneth, född 1952. Lilian och jag kivades en del har jag förstått, men det var nog mest kärleksgnabb. Mot Kenneth hade vi nog ett mer omvårdande beteende eftersom han var så mycket mindre än oss båda.

Tidig Morgonfärd

Redan på kvällen före låg en förväntansfull stämning i vårt kakelugnseldade vardagsrum. Snöflingorna föll rogvivande utanför fönstren och den glittrande snön lyste upp nejden. Det var mycket kallt där ute.

Plötsligt står Mor över mig där jag låg varmt nerbäddad i min säng. Jag var trött och hon fick hjälpa till för att snabbt få på mig kläderna och få i mig lite att äta, fastän jag inte var hungrig. Far var redan ute i ladugården. Jag förstod att han spände för hästen till släden. Han hade nog redan hängt bjällerkransen vid hästens man och han höll säkert på med att tända stearinljusen i slädens lantärnor.

Snart steg han in i fastun och frågade om vi var klara att ta plats i släden, Mor och jag. Det såg vi till att vi var. Vi satte oss under en tjock fäll och det bar iväg på den gnistrande snön som trots mörkret lyste upp ganska bra. Det var allt lite spännande ruskigt att fara fram nästan ljudlöst på den smala kurviga vägen upp och ner för backarna. Jag kröp tätt intill Mor för att få lite hjälp med att hålla värmen. Det enda ljud vi hörde var bjällrorna och det var som ljuv musik i den kalla natten. När jag blivit lite större fick jag sitta där framme jämte Far så att lillasyster Lilian kunde få lite värme tätt intill Mor.

Efter en halvmil var vi framme vid kyrkan och Far släppte av oss vid kyrkgrindarna. Själv fortsatte han till kyrkstallarna där han späände från hästen och gick in med honom i stallen. Under tiden hade vi tagit plats i kyrkan och vi höll en plats för Far, som kom in efter en stund.

Nu började värmen komma tillbaka i kroppen och snart började orgeln spela något sorgligt. De vuxna sjöng med i psalmerna och snart började prästen prata om något som var väldigt svårt att förstå. Det var lite konstigt att stämningen var så sorglig och dyster eftersom vi firade Jesus födelse, sa' dom. Det var nästan lika sorglig musik som jag senare i min barndom upplevde vid begravningar, med den skillnaden att kvinnorna grät istället för sjöng mest hela tiden.

Vilken tid det tog i kyrkan och det var inte utan att man nickade till lite då och då. Jag sneglade på de andra och det fanns även vuxna som nickade; främst män för man såg hur deras fruar ibland körde in sin armbåge i sidan på dem och då spratt de plötsligt till. Ibland skulle vi resa på oss och det hjälpte ju till att hålla oss vakna. Så småningom behövde vi inte sätta oss igen utan vi skulle tränga oss ut i gången. Alla gick sakta och tysta ut ur kyrkan.

Men, just utkomna blev det ett fasligt tjattrande och kvinnorna samlades i klungor utanför kyrkan och där stannade också de flesta barnen. Männerna lunkade diskuterande iväg bort mot stallarna. Ibland kunde det ta ganska lång tid innan släderna med männen började dyka upp utanför kyrkgrinden. Lite senare i livet fick jag veta att männen gjorde också affärer med varandra och bjöd varandra på något stärkande inför hemfärden. Några blev så glada att de plötsligt började sjunga ljudligt, vilket de inte hade gjort inne i kyrkan. Där var det mestadels kvinnoröster man hörde i psalmsångerna.

Nu var det inte så varmt att sätta sig i släden. Den hade ju stått ute under tiden. Där hemma hade ju Far tagit ut den direkt från vagnboden som upplevdes något varmare trots att även där var köldgrader. Eftersom vi hade suttit med ytterkläderna på oss inne i kyrkan så blev hemresan mycket kall och kylig. Innan vi skiljdes från de andra människorna så hade vi avtalat att hälsa på hos någon granne fram på dagen på kyrkkaffe. Det var ju inte att tänka på direkt efter kyrkan; vi hade ju djur i ladugården som behövde skötas först.

Mor och jag gick in i bostadshuset och Far fortsatte med hästen och släden ut till ladugården. Mor klädde om direkt och gick ut för att mjölka korna; för hand på den tiden. Jag stannade inne trots att jag ofta ville vara med och smaka den varma komjölken direkt från hinken som Mor samlade mjölken i. Men nu stannade jag kvar inne i värmen. Snart kom Far in och bytte kläder för att snabbt ge sig ut till ladugården igen för att utfodra och mocka vid djuren. Själv kröp jag gärna ner under täcket en stund; med kläderna på.....

(bjällerkransen har jag fortfarande förvarad i min bokhylla).

Skolan i Målaskog och Väraboda

När jag skulle fylla sju år fick jag börja i småskolan som låg i Målaskog ett par kilometer söder ut. Dit fick jag cykla varje morgon och hem på eftermiddagen. Ofta var jag rädd för ett par lite äldre skolkamrater som stoppade mig på min hemväg och skulle "mula" mig med snö i ansiktet. En gång körde jag och välte med min cykel på hemvägen och slog tydligen i huvudet i någon sten eller i styret på cykeln. Jag blev medvetlös men reste mig upp och kunde tala med en zigenartant (som vi kallade dem då). Jag ledde min cykel och gick tillsammans med henne hela vägen hem där hon överlämnade mig till min Mor. Självt minns jag ingenting av denna promenad eller min hemkomst. Inte förrän en stund senare "vaknade jag" och såg hur Mor satt jämte mig i min säng och höll mig i handen och smekte mig på pannan. Jag visste inte vad som hade hänt. Senare har jag letat upp platsen där jag välte och jag har fortfarande ett "dike" uppe i pannbenet efter slaget.

När jag skulle börja i den egentliga Folkskolan i klass 3, så fick jag och mina klasskamrater åka skoltaxi till skolan i Väraboda, en halvmil bort. Där skulle vi spela fotboll på rasterna och jag var inte så duktig så jag valdes inte ut. Istället fick jag tillhöra det s.k. "klubbet" som den siste lagledaren fick ta hand om när den förste lagledaren var nöjd med de personer han hade valt. Flickorna valde oftast andra lekar på egen hand. Ofta ställdes jag som "ytterback" och fann också en torr tuva att stå på för att inte bli våt om skorna när det var fuktigt i gräset eller duggregnade. Kompisarna passade inte så ofta till mig, så när jag någon gång fick bollen till mig så "drämde jag till" bollen så kraftigt utan att sikta, att vi fick ägna resten av rasten att leta efter bollen ute i skogen. Därför döptes jag till "Kanonjohan" av mina kamrater. Ibland skulle mina kamrater bråka med mig i slöjden och tog de verktyg som jag just använde. När jag försökte att ta tillbaka "mina verktyg" så ropade de på läraren och påstod att det var jag som tog deras verktyg ifrån dem. Detta ledde till ett par lusingar som läraren utdelade på mig. Det har ju senare blivit förbjudet för lärare att slå barnen.

Ibland fick vi gå till Ryssbysjön och ett utflöde i en å för att bada, simma och leka. På vintern fick vi åka skridskor på isen på ån, där isen hade format sig i små kullar och dalar. Det var kul att åka på dem. En sommar sprang vi barfota just i åmynningen och jag trampade på en trasig glasflaska. Det blödde ymnigt och någon kallade på en taxi som skjutsade mig till Lasarettet i Ljungby, där de sydde ihop såret. Jag har fortfarande ett ärr från detta.

Flytten från Tesås till Alvesta

Mor och Far tyckte att gården var ganska svårarbetad och änkan i Ljungby, som ägde gården ville inte renovera varken bostadshuset eller ladugården. Far hade fått kontakt med en riksdagsman i Blädinge som önskade någon som kunde sköta hans gård medan han var upptagen i Riksdagen. Så blev det och vi flyttade 1953 till Blädinge som ligger några kilometer söder om Alvesta. Riksdagsmannen ordnade en tillfällig bostad till oss i Blädinge. Under min tid i Blädinge fick jag gå sjunde klassen i en skola i Blädingeås, en halvtimme med buss både dit och hem. Mitt minne idag är

mest bussresan två gånger om dagen; bussen tog en extra runda via en annan by så jag brukade sitta på bänken framme hos bussföraren och prata med honom. Far sökte också anställning och fick efter en tid arbete på Slakteriet i Alvesta (Kronobergs läns slakteriförening KLS, där Far hade varit medlem när han var bonde i Tesås).

Efter cirka ett år i Blädinge flyttade vi till ett eget hus på Norrgatan 5 i Alvesta. Där fick vi barn uppleva hela vår ungdomstid och fortfarande betyder Norrgatan något mycket speciellt för oss alla. Själv fick jag gå någon sorts fortsättningsskola i Alvesta innan det blev dags att söka jobb. Något tal om ev. fortsatt skolgång hade vi inte och det var bara ett fåtal skolbarn som fortsatte i Realskolan, som fanns i Alvesta på den tiden. Mina första jobb blev först på en förnicklingsverkstad, sedan hos en cykelhandlare och sedan som utkörare av kaffekorgar till olika företag. Ett av företagen som beställde kaffe var Bil & Traktor. Där blev jag bekant med några anställda och kände mig nästan som hemma när jag hälsade på dem, och detta ledde till att jag en dag fick anställning där 1955.

Stimulerande jobb och Ungdomsledare i SGU

Bland mina nya arbetskamrater på Bil & Traktor fanns tre unga personer som var medlemmar i SGU (Sveriges Godtemplares Ungdomsförbund). Utöver arbetet med att tvätta och smörja bilar på Bil & Traktor på dagarna, följde jag med mina kamrater till SGU-möten och andra aktiviteter på kvällar och helger. Där fick jag träffa många ungdomar och det dröjde inte så länge förrän de ville välja in mig i styrelsen som kassör. Jag visste ju ingenting om vad kassörsuppgifterna gick ut på, men jag trivdes så mycket med att tillhöra SGU att jag villigt lärde mig det enklaste av bokföring av mina äldre kamrater. Och så fortsatte det under lång tid med massor av uppgifter av olika slag samt att åka runt med de som hade bil till olika kamratmöten och danser över främst Kronobergs län. Av de aktiviteter som gav uppmärksamhet i samhället var bl.a. Luciafirande, karneval och danskvällar typ "logdans" på bl.a. vår ö Klintö som låg i sjön Spånen öster om Alvesta. En av vännerna på Bil & Traktor, Hasse Andersson blev som en mentor för mig i SGU.

Efter en tid på Bil & Traktor bad de mig att flytta in på verkstaden och hjälpa till med att bl.a. serva Volkswagen (som var ett av de bilmärken som vi sålde och reparerade på firman). Det kändes lite som en upphöjning att få arbeta med de som hade speciell utbildning för att leveransutrusta och serva bilarna. En av de tråkiga uppgifterna var dock att underredbehandla bilarna. På den tiden låg man på en ryggbräda under bilen och penslade på en tjock svart massa, som skulle skydda plåten från att rosta. Ofta droppade den här klibbiga massan ner på mig både på kläderna och i ansiktet.

Plötsligt tyckte en arbetskamrat att jag var "lång som en flaggstång". Det ledde ju till att jag fick smeknamnet "Flaggis". Under den här tiden hände det också att jag fick reparera otäta kylare på gamla bilar. Det innebar att jag fick montera ur kylaren och köra till Träförädlingen för att prov-trycka kylaren. Då kunde man notera och måla på de platser där ånga blåste ut. Därefter fick man hem till verkstaden igen och löda tätt på dessa ställen och sedan tillbaka till Träförädlingen igen och prov-trycka – ibland

ett par tre gånger. Dilemmat var dock att jag inte hade något körkort, ty jag var för ung för att ta körkort. För att inte någon äldre kamrat skulle hålla på och skjutsa mig fram och tillbaka fick jag ta en gammal firmabil och köra själv genom centrum hela vägen till det industriområde där Träförädlingen låg och tillbaka igen. Vid ett par tillfällen såg jag att Polis-Pelle körde bakom mig och följde efter mig utan att stoppa mig. Detta får jag kommentera igen senare i min historia.

Ibland bad de mig att hjälpa till ute i butiken med bensinförsäljning, Gulf och serva bilarna som kom in för tankning. På den tiden hjälpte servicemannen till med att fylla tanken, tvätta av rutorna, kolla och justera luften i däcken samt kolla och ev. fylla på olja i motorn och vatten i kylaren. Jag trivdes mycket bra både med min chef, Bertil Arnham och alla kunder som passerade revy inför mina ögon. Detta ledde till att jag blev ombedd att bli fast serviceman vid bensinstationen tillsammans med en annan kille i min ålder. Vi jobbade två-skift, alltså antingen 06-14 eller 14-22. Till min lycka så hade min arbetskamrat en moped av märket Puch som jag brukade få låna av honom medan han jobbade eftermiddag/kvällspasset. Det blev mycket åkande runt om i Alvesta med omnejd och jag betalade endast bensinen som jag fyllde på efter varje lån.

Efterhand blev jag bekant med många av mina kunder; alla sorter från hög till låg. En trevlig kund var vår ÖK (överkonstapel för poliserna i Alvesta), Polis-Pelle eller Polis Pettersson, som han omväxlande kallades. Även andra poliser började dyka upp från Statspolisen i Växjö; dels civilklädda kriminalpolisen och dels trafikpolisen i fina overaller i sina svart/vit-färgade polisbilar. Jag blev riktigt "tjenis" med främst Polis-Pelle och trafikpoliserna. Jag började snart fråga hur det var att vara trafikpolis och deras berättelser fick mig att mer eller mindre bestämma mig för att trafikpolis, det ska jag bli och jag fick en del tips om hur jag skulle göra för att komma in hos Polisen.

Under hela den här tiden fortsatte jag med att vara en uppskattad ungdomsledare i SGU. Snabbt blev jag även där kallad för Flaggis. Ibland innebar det deltagande i ledarskapskurser och resor till andra SGU-föreningar främst inom Kronobergs län.

Framtiden börjar hägra !

Den stimulans som jag kände från både ungdomsledarskapet i SGU och från mina "befordringar" inom Bil & Traktor ledde mig till både fortsatta samtal med trafikpoliserna och Polis-Pelle samt samtal med den ungdomlige tjänstemannen på Arbetsförmedlingen i Alvesta, Alf Andersson. En dag skickade jag min ansökan till Sörängens Folkhögskola i Nässjö och efter en tid blev jag antagen. Då som först berättade jag denna glädjande händelse för Mor och Far. Båda blev klart besvärade. Mor undrade hur jag skulle klara mig på egen hand i en främmande stad. Far kunde inte förstå hur jag skulle kunna finansiera mina studier och levnadskostnader under två års tid. Mor och Far hade inga medel att tillföra. Nedstämd kunde jag inte låta bli att berätta för Polis-Pelle. Han såg inga hinder dock. Låt värva dig i förtid för motortjänst vid ett Trängregemente så kan du t.o.m. få lön under tiden och du får lära dig ännu mera om motor och trafik inför din kommande tjänst hos Polisen. Efter åter

ett samtal med tjänstemannen på Arbetsförmedlingen så sökte jag till Trängregementet, T1 i Linköping. Jag blev antagen och snart skulle jag infinna mig där. I tid sade jag upp min anställning på Bil & Traktor och berättade om mina framtidsplaner. Inom SGU fick jag avsäga mig mina uppdrag och även om några inte tyckte om att jag gav mig iväg så kände jag att de verkligen ville ha mig tillbaka när jag muckade efter två år.

Militären - ett nytt liv

På våren 1958 inställde jag mig på T1 och jag fick uniformer och genomgå första tjänstgöring under ett år som befälselev. Under den tiden hade jag samma dagpenning som andra soldater och det skiljde inte så mycket på min tjänstgöring och de andras. Ganska snabbt sökte jag kontakt med SGU i Linköping och hälsade på hos dem lite då och då. Senare blev även en annan soldat-kamrat så intresserad att han också gick med dit. Mitt smeknamn Flaggis följde mig även till SGU i Linköping och bland mina skolkamrater på T1.

Eftersom avsikten var att jag skulle ingå i ett transportförband så krävdes att jag skaffade mig körkort. T1 hade egen körskola för både personbil, lastbil och motorcykel och jag klarade alla proven; även uppkörningen inför en civil besiktningsman från dåvarande Vägverket. Jag fick mitt körkort ett halvår innan jag fyllde 18 år, men på körkortet stod det något om att jag fram till dess jag fyller 18 år får jag framföra motorfordon endast under militära övningar. Därefter gällde körkortet även mig privat och är fortfarande giltigt. Som fortsättning på trafikstudierna fortsatte några av oss att läsa teorin för att ta även Trafikkort för beställningstrafik för lastbil och taxi. I de teoretiska övningarna blev vi godkända, men vi hade inte råd att själva hyra både lastbil och civil besiktningsman ute på sta'n. Därför fick jag inget Trafikkort.

Den militära utbildningen rullade på och till julen 1958 fick jag vice korprals grad. Efter ytterligare tre månader fick jag korprals grad. Då hände det något nytt; jag blev anställd med lön och min klass fick flytta från vårt logement till lite mera civilt utformade rum i en byggnad inne på Regementet. Dessutom fick vi börja äta våra måltider på Underbefälsmässen. Vi fick en fast lektionssal som centrum för vår utbildning till Motorinstruktör.

Jag och min kamrat gick till SGU-klubben någon kväll i veckan. Vi utforskade även staden Linköping med restauranger och dansställen som Lorry och Frimis. Något veckoslut i månaden försökte jag också att åka hem till min familj i Alvesta. Det var både trevligt och känslösamt.

Instruktörsskolan innehöll många olika moment, med både teoretiska ämnen i lektionssalen, instruktion inför trupp och spännande utflykter av olika slag. När vi hade motorcykelutbildning fick vi bl.a. köra balans på vipp-bräda i skogen och köra med skidor på motorcykeln vintertid. På sommaren 1959 fick vi genomföra en 10-dagarsmarsch med våra motorcyklar från Linköping till Kalmar, Karlskrona, Kristianstad, Hässleholm, Malmö, Halmstad och Jönköping, då vi övernattade på olika militära förband som vi passerade och hade övningar på dagarna liksom själva

förflyttningarna mellan orterna. Ibland var vi ute och körde våra lastbilar och tränade att uppträda i olika formationer både på vägar och i terrängen. Bilarna var 5 tons Volvo Brage med bensindrift. Vi transporterade även blind-ammunition i form av trälådor med cement-klossar inuti. Under vintern gjorde vi en lång marsch med våra lastbilar till Funäsdalen. Där låg vi tält i 40 graders kyla och vi åkte skidor i härliga backar, även slalom mellan träden i trädgränsen och ibland med pulka hängande i bältet. Vi avslutade den resan med några dagar i Sollefteå, där vi var förlagda till Trängregementet T3. Där åkte vi skidor i Hallstabacken där övre halvan hade snö och nedre halvan barmark!? Här åkte jag diagonalt och gjorde lappkast i sidorna för att trixa mig neråt.

Som lite kuriosa måste jag berätta att vi fick ut nya lastbilar med gengasdrift som vi fick använda genom att elda brasved i en kamin som producerade gengas som bränsle till motorn. Det skapade viss uppståndelse när vi var ute och körde genom orter på landsbygden och stannade för att lägga in mera ved i kaminen. En annan speciell händelse var när vi fick åka till Stockholm och gå Högvakt vid Kungliga Slottet. Det var december och mycket kallt. Självt fick jag mest ligga i "väntrage" och rycka ut om någon vakt kallade på oss. Det hände bara två gånger.

I mars 1960 när Instruktörsskolan var slut fick jag Furir's grad. Redan tidigare hade vi tillfrågats om vi tänkte söka till kadettskolan för utbildning till officer. Jag berättade mina avsikter att sluta och söka mig till Polisen. Jag låg bra till i mina vitsord. I befälsskolan blev jag nr 4 av 24 elever, men efter instruktörsskolan blev jag nr 7 av 16 elever. Jag frågade vår kompanichef vad mitt sämre resultat berodde på och då sa han, att eftersom jag redan berättat att jag tänkte sluta så ville han ge de bättre poängen till de som hade sökt till kadettskolan. I mitt fall hade jag ju ingen nytta av lite bättre betyg!?

Om jag hade stannat kvar utan att gå kadettskolan så hade jag fått arbeta som just motorinstruktör, det var ju den utbildningen de hade kostat på mig så på det sättet lurade jag ju dem. Jag sade upp mig och flyttade hem till Alvesta utan att veta hur det skulle gå med någon ny inkomst.

Att satsa på Polisen

Det första jag gjorde i Alvesta var att hälsa på hos polisstationen för att visa att jag var beredd till nästa steg. Det var nog lite plötsligt för dem. Jag var ju inte 21 år, som man måste vara för att bli polis och där var kö till Polisskolan (i Malmö som vi satsade på). Jag väntade på deras vidare besked och engagerade mig i SGU igen så jag var ju sysselsatt. Men så var det ju det där med inkomsten – vad skulle jag leva av? Min tjänsteman, Alf på Arbetsförmedlingen hänvisade till ett ledigt jobb på St. Sigfrids Mentalsjukhus i Växjö. Jag åkte in dit och erbjöds jobb med omgående start. Jag tog vägen via en bilfirma i Växjö där jag hittade en begagnad Volkswagen som jag köpte på avbetalning. Efter någon natt hemma var jag alltså beredd att åka till Växjö och börja mitt arbete. Men innan jag gav mig iväg dit så tittade jag in på Polisstationen för att berätta om jobbet på St. Sigfrids och visa min "nya" bil. Efter gamle ÖK, Polis-Pelle hade Henry Krüger blivit gruppchef för poliserna i Alvesta. Han

berättade att han talat med kommunstyrelsens ordförande och fått honom att anställa mig som kontorist i kommunen med placering på poliskontoret. Jag var ju sedan tidigare känd i Alvesta under smeknamnet Flaggis. Erbjudandet om kommunal anställning blev ju en stor överraskning! Jag ringde till St. Sigfrids och sade upp mig och sedan kunde jag börja jobba på poliskontoret redan dagen efter.

Det var mycket att lära sig att förstå hur de jobbade och alla rutiner om saker och ting som jag kunde underlätta i polisernas arbete. Jag fick svara i telefon, skriva ut utredningar, registrera handlingar och ta emot personer som kom in i olika ärenden. Snart fick jag rita skisser över trafikolyckor och bränder åt de poliser som höll i resp. utredning. Ibland fick jag vara förhörsvittne för att polismannen inte skulle vara ensam med sin misstänkte. Ibland fick jag vara förhörsvittne även då kriminalpolisen från Växjö som kom ut för att förhöra någon person. Allt var spännande och trevligt och på kvällarna var jag ute med mina SGU-kamrater.

Det är klart att vi förberedde min ansökan till Polisskolan i Malmö. Jag behövde tentera i några ämnen på Realskolan i Alvesta och lämplig lärare ordnade Henry Krüger åt mig. Ansökan skickades in och jag fick avslag utan förklaring, så Henry ringde till dem och frågade. Eftersom de hade kö till polisskolan lät de sökande som hade fyllt 21 år och redan var godkända som polisrekryter i sitt hemlän få plats. Men om Henry kunde fixa en dispens åt mig hos landsfogden i Kronobergs län så skulle de göra sitt bästa för att ta emot mig redan om ett par månader. Henry ringde till landsfogden i Växjö och frågade vad som behövdes för att han skulle ge mig dispens som polisrekryt. Sedan var beskedet till mig tydligt; gå till en doktor och skaffa friskintyg, gå till pastorsexpeditionen och få ett åldersintyg och åk in och sätt dig och vänta på att få träffa landsfogden. Så blev det. Jag anmälde mig till en reception på Länsstyrelsen i Växjö och fick vänta på min tur. Snart kom landsfogden själv ut och kallade på mig. Det var en liten och knubbig farbror som hette Baltzar Vult von Steyern. Han var vänlig och ställde ett par frågor. Sedan sa han, "Vem skulle bli polis om inte Ohlsson?" Han satte sig vid en gammaldags skrivmaskin, tog tre ark A5 och lade karbonpapper emellan, vred in dem i skrivmaskinen och medelst pekfingerens skrev han ett intyg där jag hade dispens med min låga ålder och godkände mig som polisrekryt vid polisstationen i Alvesta. Sedan gav han mig originalet och en kopia och sa, skicka kopian till Polisskolan och behåll originalet till framtiden om du skulle behöva det. Den andra kopian behåller jag i landsfogdens arkiv. Vi tog i hand och tackade varandra och han önskade mig lycka till!

Tillbaka på polisstationen i Alvesta firade vi att Polisen i Alvesta hade fått en ny polisrekryt. Henry tog min kopia från landsfogden och skickade den med en liten följelapp till en handläggare i Malmö. Sedan bad Henry mig att ta ut ett förskott på kommunalkontoret och nästa dag åka till en speciell herrekipering i Växjö och ta ut uniformspersedlar av olika slag och betala dem och komma tillbaka till polisstationen för att klä mig som polis. Så blev det och just som jag hade klätt upp mig i min polisuniform så tittade gamle ÖK, Polis-Pelle in på stationen och utbrast: "Välkommen till Polisen ! Du kommer att bli Polismästare i Växjö en vacker dag, tro mig. Och bil det kan du ju köra, det vet jag ju se'n gammalt" och så log han med hela sitt ansikte. Jag tänkte på mina bilkörningar till Träförädlingen när han låg bakom mig och tittade på mig – och jag kände mig mest generad. Tidningarna ville gärna skriva

om Sveriges yngste polis, men jag bad dem att låta bli med hänsyn till att jag inte ännu var myndig och att min ungdom skulle kunna dämpa respekten för mig i svåra situationer.

Polisskolan i Malmö

I början av januari 1961 körde jag med min Volkswagen till Malmö. Jag och en annan polis från Oskarshamn hade tilldelats ett rum att dela på Majorsgatan, hyggligt gångavstånd till polisskolan i Polishuset vid Davidshallstorg. Ägarinnan till rummet hade en liten restaurang runt hörnet på Kungsgatan och där åt vi våra frukostar. Vi fick själva betala för rummet och våra måltider, men jag hade kvar min lön från Alvesta kommun som extra polis i Alvesta.

Under det här halvåret kunde vi upptäcka Malmö och det var ju en trevlig upplevelse. Vi gick ju ibland på danser och bio och jag besökte ju SGU-föreningen där som låg vid Stortorget. Eftersom jag inte hade upptäckt min musik ännu vid den tiden, så gick vi inte på några konserter. Ibland gick vi till Folkets Park. När vi dansade så var ju musiken lättdansad swing mestadels.

Jag kunde ha kvar min bil på trottoarkanten hela dagarna utan att betala någon parkeringsavgift och så var det även när jag tog bilen till Polishuset. Där kunde jag parkera precis utanför dörren till entrén utan att betala något för hela dagen.

Våra teoretiska ämnen var ju främst Processrätt, Straffrätt, Civilrätt och Specialstraffrätt. Våra lärare var ju lite olika, vissa glada och trevliga, andra lite hårdare och krävande. Vår bästa lärare var Polismästaren Bertil Finnberg – han kunde både lära ut sina ämnen på ett pedagogiskt sätt och han kunde ställa hårda krav på att vi hade fattat. Lite skjutning och gymnastik hade vi också. Bara jag tänker på gymnastiken så får jag nästan dödsångest. En gammal Ryttmästare tvingade oss att klättra på rep ända upp till taket, där vi skulle hålla oss kvar med en hand och fötterna och slå andra handflatan i taket så han hörde att vi inte fuskade. Små vältränade elever klarade av detta på halva tiden men vi stora, långa och tunga var mest livrädda för att tappa taget och trilla ner på golvet i det gamla ridhuset med numera hårt golv.

Jag var hemma i Alvesta och hälsade på några gånger och vid ett av tillfällena fyllde jag bilen med SGU:are från Malmö som följde med upp till Sydsvenska Träffen som vi hade i Folkets Hus i Alvesta.

Tiden gick ganska fort och snart hade vi avslutningsfest på en restaurang i Malmö. Eftersom vi endast hade ett fåtal kvinnor som elever så lånade skolan in damer från Sjuksköterskeskolan i Malmö som danspartners. De blev också bjudna på supén och vi var placerade varannan man och kvinna. Så av en slump fick jag en blivande sjuksköterska som min bordsdam.

Polistjänst på riktigt

När jag kom hem till tjänstgöring igen så kände jag mig mera osäker än innan jag gick polisskolan. Jag litade mera på mitt omdöme tidigare och nu hade de många tvivlen skrämt mig. Men, jag var ju inte färdig ännu. Det återstod ju mycket tjänstgöring tillsammans med erfarna kollegor innan jag behövde uppträda på egen hand.

Mitt engagemang för SGU tog fart igen. Nu startade vi en klubbtidning som vi döpte till Raringen och vi försökte komma ut varje månad. Jag var s.k. Publisher. Hjälp fick jag av Sixten Lindström som hade tryckeri i Alvesta. Av kommunen fick vi låna ett rivningshus centralt i Alvesta och det huset döptes till Kåken. Jag blev ordförande för Kåken-styrelsen. Där höll vi till väldigt mycket med att bygga och måla och lyssna till musik i den Jukebox som vi hyrde.

Jag kom med i distriktets barnkolonistyrelse för Grännaforsa. Min gamle lärare från fortsättningsskolan Folke Wärnskog hörde av sig och frågade om jag ville gå med i det kommunala Ungdomsrådet, där han var folkpartistisk ordförande. Det var smickrande och lockande och min uppgift blev att ta fram och trycka en katalog över alla kommunens ungdomsföreningar. Den blev mycket uppskattad och jag blev ombedd att ta fram en ny utgåva året därefter. Jag var den ende opolitiska ledamoten för att representera alla ungdomsorganisationer i rådet.

Plötsligt skulle polismannen Arvid Hägg i Moheda gå i pension och jag blev ombedd att hoppa in som extra ordinarie poliskonstapel på hans tjänst – där det ingick även indrivningsverksamhet. Då fick jag rapportera direkt till landsfiskalen Sven Ölmegård. Jag kunde bo kvar i Alvesta och pendla till Moheda både på dagarna och på annan tid vid uttryckningar av olika slag. Kontoret hade jag i gamle polismannens villa och ofta blev jag uppjuden av honom och hans fru på både förmiddagskaffe och eftermiddagskaffe, ofta med feta goda smörgåsar som tilltugg. Vid besök ute i kommunen brukade Hägg följa med för att visa vägen och ibland vara "dörröppnare" om den vi besökte var tveksam till att släppa in mig. Ibland ansåg den besökte att "herremän ska gå in genom fina ingången" och ibland ville någon bjuda på en sup innan jag uträttade mitt ärende. Hägg räddade mig och erbjöd sig att ta hand om även min sup eftersom jag inte hade tillåtelse att dricka sprit under tjänstgöring. Jag behövde inte ens avslöja att jag var nykterist.

Vi hade en del s.k. tattare boende i kommunen. Ibland blev jag hämtad av ett par tattarfruar och när de var mycket uppskärade av knivar och slagsmål så fick jag ibland ringa Statspolisens ordningspatrull att komma till en mötesplats där vi kunde ta sällskap till huset ifråga. Oftast hade de utpekade lugnat ner sig och de hade väl lite respekt för tre poliser istället för mig ensam. Jag hade ju i färskt minne hur vissa behandlade min poliskollega i Hjortsberga med att peta av honom mössan, hissa hans cykel upp i flaggstången och skratta ut honom på olika sätt.

En av mina uppgifter var att flytta över poliskontoret till ett annat hus vid en central gata i Moheda. Så skedde också och då kunde jag inte slinka upp på kaffe och smörgås så ofta längre. Jag hade ofta smörgås med mig hemifrån.

I vårt hus i Alvesta hade hyresgästerna på tredje våningen flyttat och Mor och Far erbjöd mig att ta över lägenheten. Nu hade jag ju hygglig lön så att jag kunde betala för mig. Pappa tapetserade om mitt sovrum/vardagsrum och jag kunde skaffa möbler. På tredje våningen fanns också ett gammalt kök, sovalkov, hall och toalett som jag kunde disponera. I Moheda hade jag blivit bekant med en möbelhandlare och hos honom valde jag ut vad jag behövde och fick det hemkört och uppbyggt till tredje våningen. Den här lägenheten blev ett frekventerat tillhåll för mina SGU-kamrater när vi inte höll till på Kåken.

Som aktiv ungdomsledare i SGU blev jag sedan vald till distriktsordförande i Kronobergs distrikt av SGU. Nu blev min kontaktyta ännu större, jag fick arbetsgivaransvar för en distriktsinstruktör, Ivar Berggren och jag blev värd för en praktikant från Nairobi i Kenya. Han hette John Ndisi Williams. Jag resp. vår instruktör åkte runt med honom till olika möten i distriktet. Som DO (distriktsordförande) fick jag då delta i flera konferenser och kurser arrangerade av förbundet. Det gav mig ett ännu större kontaktnät av ungdomsledare.

Polisarbetet fortsatte och snart fick vi en fast erfaren polis till Moheda och jag kunde söka mig tillbaka och få en fast konstapeltjänst i Alvesta. Under tiden hade rekryteringen till Polisen ökat så att vi i Alvesta hade omkring åtta poliser. Det var trevligt att träffa flera nya, ett par även i min ålder. Vi hade också fått en biträdande gruppchef för stationen, men Henry var fortfarande vår chef.

När jag förde mitt intresse för trafikpolisen på tal så skrattade de äldre kollegorna åt mig och förklarade att de minsann hade väntat i massor av år utan att få erbjudande. Detta skulle jag självfallet inte ha nöjt mig med utan borde ha tagit kontakt direkt med trafikpolisen i Växjö.

Pia uppenbarade sig

När jag under 1962 var med några kamrater i Växjö och dansade på Folkets Hus lade jag märke till en tjugusig flicka som jag bjöd upp till dans. Vi dansade fler danser och vi träffades igen flera gånger. Hon kallades Pia och jobbade på Televerket i Växjö. Vi blev snabbt ett par och hon presenterade sin Mor och sina syskon. Jag bjöd henne till Alvesta och hon fick träffa mina föräldrar och mina syskon. Pia deltog med mig även i SGU-möten och fick på det sättet några nya bekanta den vägen. Även vid några SGU-resor var hon med mig.

Nytt sökande i tillvaron

Trots att jag hade så mycket att sysselsätta mig med så funderade jag över fortsättningen. Även om jag hade mycket kvar att lära mig hos Polisen så hade jag inte ro att invänta hur en kontakt med trafikpolisen skulle gå. Jag pratade med min vän tjänstemannen Alf på Arbetsförmedlingen. Han hade alltid idéer om möjligheter. Med den erfarenhet som ungdomsledare som jag skaffat mig så skulle säkert även näringslivet vara intresserade av mig. Han visade mig en annons där Norrahammars Bruk sökte en utbildningsledare. Jag visste inte ens vad det innebar. Men sök, sa han, så får vi se hur det går. Med vankelmod sökte jag och väntade. Jag jobbade kvar hos Polisen utan att berätta vad jag hade gjort, men tänkte efter en hel del. Var Polisen fortfarande den lockelse som jag hade drömt om? Samtidigt kände jag att jag borde ge Polisen några fler år för att kunna utvärdera detta.

Plötsligt blev jag inbjuden till intervju i Norrahammar. Det var spännande men jag begrep ju inte så mycket. De var intresserade och ville bjuda dit mig igen så att jag fick träffa fler chefer och fackledare. Fortfarande ville jag inte prata med mina kollegor på Polisen om detta – jag skämdes inför dem att vilja lämna dem. Efter ett andra besök i Norrahammar hade jag ett erbjudande som jag tackade ja till.

Flytt till Norrahammar

Så blev det dags att informera min familj, Pia och mina SGU-kamrater. Många tyckte att detta kom plötsligt. Pia kunde kanske tänka sig att flytta med till Norrahammar och kanske begära förflyttning till Televerket i Jönköping. Vi förlovade oss.

I Norrahammar flyttade jag 1964 till ett enkelt rum i väntan på att söka efter lägenhet. Dit kunde jag bjuda både Mor och Far och Kenneth. Lilian kom vid ett senare tillfälle. Jag bjöd även Pia dit och visade lite i omgivningarna.

Mitt nya jobb verkade intressant och alla var positiva och visade mig både fabriken och vad jag skulle jobba med. Min chef, personalchefen Carl-Erik Jarnebring och jag kunde själva forma mina arbetsuppgifter efterhand som jag kom in i saker och ting.

Ganska snabbt fick jag gå en utbildningsledarkurs i Getå utanför Norrköping och jag fick dra igång kurser i företagsekonomi på företaget. Jag lade dem som studiecirkel hos TBV och jag själv var cirkelledare. Jag låg ett kapitel före deltagarna för att kunna lite när vi träffades. Jag genomförde många sådana kurser.

Efter en tid fick jag erbjudande att gå en distanskurs vid Internathögskolan – ett samarbete mellan TBV (Tjänstemännens bildningsverksamhet) och Stockholms Universitet. Jag läste 40 poäng i Företagsekonomi med inriktning på Administration och Organisation, vari ingick även Ledarskap. Jag reste ofta till Lidingö för teoretiska föreläsningar och fick sedan studera min litteratur på hemmaplan. Företaget stod för alla kostnader för böcker, kursavgift, resor och logi och traktamente. Jag kände mig verkligen privilegierad.

Bröllop i Växjö

Det kändes rätt att Pia och jag skulle planera vår framtid tillsammans och i januari 1965 gifte vi oss i domkyrkan i Växjö. Pias Mor Hildur hade ordnat domprosten K.G. Danell som vår vigselförrättare och han höll ett långt förmaningstal för oss. Efteråt träffades vi till bröllopfest på Restaurang Lyktan i Växjö. Utöver våra föräldrar och syskon med respektive, hade Pia och jag inbjudit ett par vänner vardera med respektive. Vi hade Aage Apeltofts trio som spelade till maten och dansen. Det var Lilians jazztrio som hon brukade sjunga till.

Pia och jag flyttade in i en ny lägenhet i Norrahammar och inom kort åkte vi på smekvecka till Kitzbühel i Österrike. Flyget gick från Bulltofta flygplats i Malmö till München i södra Tyskland och sedan buss till alpvärlden. Vi kom i sällskap med ett par från Göteborg som vi höll ihop med för det mesta.

Det var nytt och spännande att komma till denna vinterort med fint hotell och fina skidbackar. Vi hyrde skidor och gav oss upp på Hahnenkamm med linbana strax utanför hotellet. Uppe på Hahnenkamm sken solen så härligt att man kunde knäppa upp kläderna och ligga och sola mellan skidrundorna där uppe. Första gången vi skulle ner åkte vi skogsspåret istället för utförsåkning. Vi visste inte vad vi hade gett oss in på. Spåret var isigt och farten bara ökade där vi for fram mellan träden. Vi kunde inte bromsa och inte hoppa ur spåren och lägga oss ner i snön. Det var bara att hoppas att högre makter var med oss ända ner. Inte vet jag hur det gick till, men vi kom ner och kunde gå och äta middag med våra vänner på kvällen. En dag deltog vi i en bussresa till Salzburg som är Österrikes näst största stad. Sist på veckan åkte vi gondol (utan skidor) upp till Kitzbüheler Horn som var den högsta toppen i området. Där var fantastisk utsikt och en mysig restaurang. Efter att ha tittat efter dem som bara kastade sig ut över stupkanten så tog vi gondolen ner till marknivån igen. Den här resan blev en fin inledning på vårt äktenskap.

Åter till våra arbeten

Själv återgick jag till mitt arbete på Norrahammars Bruk och Pia lyckades få arbete på Televerket i Jönköping. Dit åkte hon vanligtvis med bussen.

Efter hand fick jag medverka tillsammans med min kollega Göran Belin på Husqvarna Vapenfabriks Aktiebolag, som var ägare till Norrahammars Bruk. Vi arrangerade chefskurser vanligtvis förlagda till Norrahammars Brukshotell.

Det hade ryktats att jag hade varit med i Alvesta Ungdomsråd och då tänkte politikerna i Norrahammar, att jag kanske borde bli en neutral och drivande ordförande för den Fritidsutredning som man hade talat om, men fortfarande kivades om. Jag kunde ju inte motstå ett sådant erkännande utan gick på uppgiften. Det var lite spännande mellan de politiskt valda i Fritidsutredningen, men de lyssnade på mig och accepterade att börja läsa Statens Fritidsutredning, redovisad i en bok som vi köpte in varsitt ex. till var och en av oss. Vi började helt sonika att läsa ett kapitel i taget och

diskutera oss fram till vad som skulle kunna fungera i Norrahammars kommun. Så småningom slutade detta i en rapport som beskrev hur vi hade enats om hur vi ville ha det och vi kunde överlämna rapporten med förslag till kommunstyrelsen för åtgärd. En del av innehållet antogs senare efter det jag hade lämnat mitt uppdrag.

Militären igen

Under tiden hos Polisen hade jag haft anstånd med militära repetitionsövningar. Nu hade de kommit på att jag var tillgänglig igen. Redan på hösten 1964 kallades jag in till KFÖ (=krigsförbandsövning på 40 dagar). Under tiden får man då ledigt från sitt ordinarie arbete. Vi skulle infinna oss på den plats som kallas mobiliseringsplats, där vi ska samlas om det blir beredskapsläge eller krig. Platsen är hemlig för att man ska kunna träffas och utrusta sig i lugn och ro. Men, den här gången övades vi genom att en s.k. B-styrka skulle angripa oss och störa oss i vårt arbete. B-styrkan sköt med lös ammunition och kunde kidnappa oss om vi släppte dem för nära. Detta blev den mest realistiska övning som jag har varit med om vid någon övning. Vi fick utrusta oss med uniformer och vapen och bege oss till en plats där vi fick kvittera ut inkallade lastbilar och köra dem till vårt läger.

Jag var utsedd till ställföreträdande plutonchef för en transportpluton. Jag hade fortfarande Furir's grad och min chef hade Fänrik's grad. I övrigt var vi nog 20 lastbilar och cirka 40 personer. Efter några dagars mobilisering fick vi gå till mera utbildningsliknande förläggning på Kronobergshed norr om Alvesta. Därifrån tränade vi oss i olika uppgifter både personligen och i grupper tillsammans med våra lastbilar. KFÖ:er brukar avslutas med en veckas lite större övning där flera förband medverkar. Då fick vi åter igen transportera bl.a. ammunition (i form av cementklumpar) till olika förband ute i skogarna. I slutet hade vi en utvärdering av hur vi hade fungerat och vad vi bör göra i framtiden för att undvika störningar i ett ev. krig.

Jag hann faktiskt med ytterligare en KFÖ redan hösten 1966. Efter ett samtal med min vän Alf på Arbetsförmedlingen i Alvesta föreslog han att jag skulle söka över till Försvarets Personalvård till nästa tjänstgöring. Jag gick en kurs på kvällarna på A6 i Jönköping och lärde mig grunderna för denna tjänst. Min lärare där, Karl-Erik Brandt rekommenderade mig till Försvarsstaben, men de tyckte att jag var för ung för en så svår uppgift. Hur som helst så blev jag ändå krigsplacerad som personalvårdsassistent på en skyttebataljon med Sergeant's grad. Inkallelsen kom efter det vi flyttat till Huskvarna, se nedan, men jag avslutar den övningen under den här rubriken. I 11 i Växjö kallade in oss till den mobiliseringsplats som förbandet hade söder om Lessebo. Jag och en fältpastor Simonsson blev bra kamrater och vi gjorde ett bra jobb i den här bataljonen.

Flyttning till Huskvarna

Mitt samarbete med Göran Belin på Huskvarna Vapenfabrik ledde till att han ville skapa en liten utbildningsavdelning i Huskvarna som skulle hjälpa till i alla företagens olika enheter. Jag lockades ju av detta förslag och min chef i Norrahammar stödde

idén. Vi blev fyra i samma kontor i Huskvarna och vi skulle fungera mera som internkonsulter till olika chefer och enheter. Detta var nödvändigt eftersom Huskvarna-koncernens verksamheter skulle organiseras i divisioner och sektorer och cheferna för dessa skulle kunna beställa lämpliga insatser från oss.

Detta betydde ju också att Pia och jag erbjöds en trevlig lägenhet på Mästaregatan i Huskvarna med utsikt och balkong mot den centrala Esplanaden. Jag fick promenadavstånd till mitt kontor och Pia fick något kortare bussresa till sitt jobb i Jönköping.

] Väntans tider !

Pia och jag deltog i några gemensamma SGU-resor, bl.a. till Porec i Jugoslavien, som det hette på den tiden. Det var förbundsstyrelsen i SGU där jag hade kommit med. Vi var också på en skidresa med ungdomsledarkurs i Sollerön, eller närmare bestämt på Gesunda-berget söder därom.

Det stora som hände under den här tiden var att Pia blev gravid ! och vi drömde och fantiserade över hur vår familj skulle utvecklas.

Under väntans tid hade jag fått ett uppdrag i SGU-förbundet att genomföra veckoslutskurser runt om i landet i syfte att starta s.k. ungdomslag för ungdomar mellan 11-16 år. Även på den här nivån kallades jag vanligtvis för Flaggis. Vi var fyra killar som planerade och reste runt under ganska lång tid. Vi hade också ett stort läger med 100 deltagare i Hide på Gotland. Där hade vi våra fruar med också. Kenneth var en av lägerdeltagarna.

Den stora dagen inföll den 17 februari 1967 och vi fick vår son ! som vi lite senare döpte till Anders. Jag fick skjutsa in Pia till Sjukhuset i Jönköping, men de bedömde att hon fick vänta så många timmar att jag borde åka till mitt jobb så länge. De ringde sena eftermiddagen från sjukhuset till mitt jobb och erbjöd mig att komma in och vara närvarande vid nedkomsten och jag hann i tid. Det var det största som hänt oss! Anders döptes i Huskvarna kyrka av prästen Simonsson som jag träffade under min senaste militärtjänstgöring.

Stipendium i U.S.A.

Tala om svåra sammanträffanden. Ett par år tidigare hade bekanta på förbundskansliet i SGU föreslagit mig att söka ett stipendium för ungdomsledare och socialarbetare i USA. Jag kunde ju inget annat än att söka och inte trodde jag att jag skulle bli antagen. Efter en intervju i Stockholm trodde jag att jag hade gjort bort mig. Plötsligt, ett par månader innan Anders föddes, fick jag besked om att vara antagen och jag skulle till Cleveland i Ohio. Pia och jag talade mycket om detta. Det var ett svårt beslut och jag väntade i det längsta, innan jag bekräftade att jag kommer.

Det blev mycket planering både för Pia och för mig och tvivlet om resan kom tillbaka lite då och då. Utresan skulle ske i april 1967 och hemkomsten i september samma

år. Jag fick ledigt utan lön från Husqvarna men de gav mig ett studiestipendium på motsvarande en månadslön. Jag sökte även andra stipendier från olika svenska fonder för att få ihop pengar till resan och olika avgifter. Jag var kallad till ett långt veckoslut till Stockholm för information om formaliteter och programmet.

Det blev ett känslösamt avsked från Pia och Anders när de vinkade av mig vid tåget i Huskvarna. Min Mor Thina var hos Pia vid den tidpunkten. Jag tänkte på dem hela vägen till Torslanda flygplats, varifrån vi flög via Reykjavik på Island till New York.

På Kennedy-flygplatsen samlades vi åtta deltagare som kom från Sverige. Redan i taxin in till Manhattan kände jag hur överkligt allting var. Allt var mycket större och högre än hemma.

Den svenska hemmagruppen av tidigare stipendiater hade förberett med guide i FN-huset där vi fick se bl.a. Generalförsamlingens och Säkerhetsrådets salar. Vi fick också en halv dag hos Permanent Mission of Sweden (=Sveriges Ambassad gentemot FN). Vi promenerade runt på Manhattan och tittade in på Museum of Modern Art och Guggenheims konstmuseum. Ensam besökte jag också Husqvarnas kontor och åt lunch med dotterbolagets chef.

Cleveland, Ohio

Någon dag senare flög vi vidare till Cleveland och fick träffa över 100 deltagare från nästan hela världen. Vi blev inhysta i elevbostäderna på ett College och blev informerade om upplägget för Cleveland International Program, CIP av programmets grundare och chef Henry B. Ollendorff. Vi fick också presentera oss för varandra. Några hade sina hemländers hembygdsdräkter på sig under presentationen.

Senare under veckan kom var och ens första värdfamilj och hämtade upp oss. Min heter Josephs och bodde då i Shaker Heights. Senare under våren fick jag vara inneboende hos McWilliams i Warrington och Hotchkiss i Lakewood (=olika stadsdelar i Stor-Cleveland).

På dagarna deltog vi i föreläsningar och grupparbeten samt gjorde vi studiebesök både på företag, i skolor och institutioner. Vi var inskrivna vid Western Reserve University – School of Applied Social Science. Teman handlade mest om Sociologi och Socialpedagogik. En hel vecka deltog vi i arbetet i ett mycket stort slumområde, som heter Hough (uttalas ungefär "haff").

Josephs introducerade mig till klassisk musik och jag var med dem två gånger och med CIP två gånger och lyssnade till Cleveland Symphony Orchestra. Med Mrs McWilliams fick jag två gånger vara med vid direktsändning av ett TV-program "Tell me about Jesus" där hon var programledare med barn som deltagare. Med Hotchkiss åkte jag en heldag till Niagara Falls på den kanadensiska sidan. Alla dessa aktiviteter var av högsta klass och gav mig mycket stor upplevelse.

I programmet hade jag och en tysk deltagare, Klaus-Dieter Müller uttagits till att resa till delstaten Utah på sommarpraktik. Detta satte igång mig för att planera och be om mellanlandning i Denver för att besöka mina släktingar i Cheyenne i Wyoming. Det hade också ryktats till andra släktingar i Milwaukee i Wisconsin och de hörde av sig

och ville att jag skulle resa via dem också. CIP hjälpte mig att skriva om mina flygbiljetter så att de stämde för mellanlandningar på min resa till Salt Lake City i Utah.

Milwaukee och Cheyenne

På flygplatsen i Milwaukee mötte min Mors kusin Eugene. Efter bl.a. besök på hans jobb på Schlitz Brewing Company och en opera "Barberaren i Sevilla" åkte hans fru Custer och en av deras tre söner, Mark med deras bil hela sträckan genom Wisconsin, Minnesota och South Dakota till Wyoming. Vi övernattade i Rapid City i South Dakota. Vi fick se massor av fantastiska platser utmed resan, bl.a. Mount Rushmore och Black Hills.

Så småningom hittade vi fram till byn Albin på gränsen mellan Wyoming och Nebraska, där Mors andre kusin Clarence och hans fru Therese bodde med deras dotter Eva Jeanne. Inne i Cheyenne bodde även Mors kusin Edith. Jag fick fantastiska dagar i Albin och Cheyenne innan jag flög vidare till Salt Lake City.

Clearfield, Utah

Klaus-Dieter hade varit i Los Angeles medan jag hade varit hos mina släktingar. Nu blev vi mötta och skjutsade till en liten stad som heter Clearfield en bit norr om Salt Lake City. Ett stort företag, Thiocol Chemical Corp. hade åtagit sig att arrangera ett Job Corps Center för amerikanska outdrops. Vi båda skulle auskultera på något som kallades Advanced Corpsman Institute. Vi fick sitta och vänta länge medan deras sekreterare Sharon ringde runt och kollade hur vi skulle inkvarteras. Det blev en lärarbostad, där Klaus-Dieter och jag fick dela ett stor vardagsrum med två sängar och ett stort arbetsbord. Sammanbyggt med vardagsrummet var ett köksliknande pentry med matbord. Dessutom ett stort dusch- och toalettrum. Huset låg i en vacker grön park med ett stort skuggande träd i centrum av parken.

Snart fick vi träffa vår handledare Donald Morse och han presenterade oss inför hela staben. Där fanns många lärare av olika slag, främst doktorer i psykologi, flera med blandade hudfärger. Vi blev snabbt goda vänner med Donald, lärarna och Sharon. Utan att gå in på metodiken här så hade man utifrån 100.000 corpsmen i hela USA valt ut 100 som betraktades som utvecklingsbara. Mycket gick ut på att med hjälp av Sensitivitetsträning mogna dessa och förbereda dem för att bli goda ungdomsledare att sätta in i olika slumområden i USA.

Oftast fick vi via envägsspeglar sitta och studera hur dessa corpsmen kämpade med sina konflikter för att träna sig att lösa problem. Lärarna gick inte in och t.ex. avbröt ev. slagsmål utan lät dem hållas tills någon i gruppen försökte hitta ett sätt för gruppen att ta sig ur ett låst läge. Därefter tillkallades ev. sjukvårdare och gruppen fick sitta med en lärare och diskutera och bena ut vad som hände och hur man ökade konflikten och sedan att någon inom gruppen själv vågade bryta in och skapa en ny "agenda". Både Klaus-Dieter och jag var klart imponerade över hur metodiken fungerade. Ibland hade vi också olika aktiviteter med corpsmennen; vi rodde kanoter ut till Antelope-ön i Great Salt Lake, vi besökte stadsfängelset söder om Salt Lake

City och vi spelade ett biljardspel som kallades pool för att få lite personlig kontakt med dessa blyga och aggressiva corpsmen.

SVår hemlängtan !

Pia och jag hade skrivit till varandra nästan varje vecka. På den tiden fanns ingen email eller SMS. Med Air Mail-porto kunde det gå på minst tre dagar, ofta lite längre, speciellt långt hit till Vilda Västern (man kan nästan se den gamla postvagnen med hästar och kusk som i de gamla Cowboy-filmerna).

Mina tankar var ofta hos Pia och Anders och jag minns speciellt ett tillfälle där jag fick ett tjockt brev från Pia och jag gick ut till det stora trädet i parken och satte mig i skuggan och lutade ryggen mot trädstammen. Där fanns bilder på när Anders satt i Pias knä och tittade med stora ögon mot mig. Inte trodde jag att Anders hade blivit så stor sedan jag var hemma hos honom. Då längtade jag till att snart få resa hem till dem igen.

Resor i Vilda Västern

För att Klaus-Dieter och jag skulle ha något att göra på vår fritid fick vi gå till körcentralen och låna en bil. Den kostade oss ingenting, vi fick den fulltankad och vi brukade fylla tanken på vår bekostnad innan vi lämnade den tillbaka. Några bussar gick inte mellan orterna och det fanns inga taxibilar. Detta var ju helt fantastiskt. På dörrarna stod det Government vehicle och For official use only. Det bekymrade inte oss. Till en början blev vi dock ofta utbudna av Sharon och hennes fästman Bill. De visade oss runt till många platser. Men, med "egen bil" kunde vi göra flerdagars utflykter. Vi gjorde en flerdagarsresa till Yellowstone-parken. Det var en fantastisk upplevelse med varma källor och höga sprutande vattenpelare som Old Faithful. Vi hade lånat ett tält utan botten och en revolver med ammunition i den händelse vi blev angripna av t.ex. björnar. Vi frös väldigt i detta tält och björnar fick vi se nära oss men inte på natten. På dagen kunde en björn t.ex. hoppa upp på en stillastående bil framför oss med framtassarna på taket och hade ingen brådska att gå ner igen.

Ett långt veckoslut körde vi hela vägen till mina släktingar i Albin och vi hade mycket spännande program med att besöka bl.a Western Frontier Days i Cheyenne med rodeos och karnevaler och mycket annat. Hemfärden togs via Grand Lake i Rocky Mountain National Park i Colorado och Dinosaur-utgrävningarna där. En annan långhelg besökte vi Las Vegas i Nevada och spelade på enarmade banditer men besökte inte de kända jazzställen som många filmer är inspelade på. På hemresan besökte vi Bryce och Zion National Parks – ett litet smakprov på vad Grand Canyon annars har att erbjuda. Som dryck genom öknen hade vi ett par gröna meloner att skära klyftor ur när vi var törstiga.

Vi hann också med många kortare utflykter till Bingham Copper Mine och ytterligare ett besök på statsfängelset, där jag köpte en prärie-vagn direkt av den intern som hade byggt den. Vagnen står fortfarande i min bokhylla. En söndag var Klaus-Dieter

och jag bjudna till det Demokratiska konventet i en Arena söder om Salt Lake City. Där fick vi lyssna till senator Robert Kennedy, tidigare justitieminister i sin bror John Kennedys regering. Efter föredraget gick han rakt fram mot mig och sträckte fram sin hand. Jag blev lite överrumplad och lyfte min kamera för att få en bild på honom. Under tiden steg Klaus-Dieter fram och grabbade tag i hans hand. Jag missade både att ta Robert i handen och att få upp kameran igen och ta ytterligare en bild när Klaus-Dieter tog hans hand.

En kväll var jag på egen hand på en nöjespark där det stod Have fun! på personalens ryggar. Jag fick lyssna till mina favoriter The Four Freshmen. Man skulle sitta vid bord runt en dansrotunda. De hade ingen plats för endast en person? Jag fick hyra ett bord för två men det gjorde ingenting och ingen frågade om platsen var ledig. När jag skulle hem fick jag veta att det inte fanns varken bussar eller taxi att tillgå. De lät mig vänta ut en parkarbetare som bodde åt mitt håll och åka hem med honom mitt i natten.

En långhelg tog jag Grayhound Bus via Reno i Nevada till San Francisco i Kalifornien. Där mötte Göran Waldén från Sverige mig. Han var skickad från Cleveland att praktisera i just San Francisco. Han visade mig runt både i staden och i omgivningarna, t.ex. Sausalito på andra sidan den vackra Golden Gate Bridge. Annars imponerade Oakland Bay Bridge mellan San Francisco och Oakland ännu mera p.g.a. sin längd och storlek.

Under min resa dit blev Klaus-Dieter stoppad av polisen borta i Utah. De tog bilen ifrån honom och körde honom till vår stuga i Clearfield. Bilen fick inte framföras av utländska medborgare och inte ens av amerikaner som inte hade anställningsbevis vid Thiocol. Bilen hade ingen trafikförsäkring och vi ska vara mycket tacksamma att ingen olycka träffade oss under hela sommaren.

Inom kort var det dags för Klaus-Dieter och mig att packa ihop inför vår återresa. Staben bjöd ut oss på en härlig kvälls-supé med mycket tal och skämt. Sist ropade de till oss "Speech, Speech !!!" Vi förväntades oförberedda att hålla varsitt tal till staben som tack för vår vistelse hos dem. Inte minns jag vad jag fick fram, men Klaus-Dieter stakade sig mycket mer, kanske för att han inte var lika bra på det amerikansk-engelska uttalet som jag hade blivit. Dagen efter fick vi skjuts till Salt Lake City Airport för vidare resa tillbaka till Cleveland.

Uppföljning i Cleveland och Washington D.C.

Åter i Cleveland blev vi inkvarterade i ett annat College. Där hade vi genomgångar om vad vi hade varit med om och skulle betygsätta hur programmet hade varit för oss. En eftermiddag och kväll hade vi stort Farewell Party tillsammans med alla våra värdfamiljer. Det blev en glad och stökig stund med alla avsked. Sist avslutade vi med en framtidsteater som vi hade tränat in under de sista dagarna. Vi spelade upp en pjäs som vi kallade "United Europe" och jag tror att jag spelade pappa till någon CIP-stipendiat i framtiden.

Ytterligare en överraskning hade presenterats. Dagen efter flög vi i chartrat flygplan till Washington D.C. Vi lotsades till en sal i The White House där vi fick lyssna till ett tal av President Lyndon B. Johnson, där han i slutet av talet kallade fram Henry Ollendorff och tackade och utnämnde honom med en fin medalj. Inte minns jag vad presidenten sa, men han var kortare än vad han brukade vara i TV. Här steg han upp på en liten pall bakom talarstolen och då kände jag igen honom igen.

Vi passade ju på att hälsa på i bl.a. Congress Hall, Smithsonian Institution och National Geographic. Platser värda att åter besöka!

Redan före min USA-resa hade jag förköpt biljetter till Cheyenne i Wyoming efter programmet eftersom jag inte visste då att jag redan har besökt Cheyenne två gånger denna sommar. Jag tog alltså ett flyg från Washington D.C. via Chicago och Denver till Cheyenne.

Åter till Cheyenne och New York

Att de bara orkade med mig en vecka till i Albin och Cheyenne. Nu kunde jag följa Clarence när han hade ärenden i Albin och in i Nebraska och in till Cheyenne. Detta var härliga och avkopplande dagar efter allt det jag hade varit med om. Snart flög jag tillbaka till New York, där några av oss svenskar hade bestämt att vi skulle träffas före hemresan. Jag minns t.ex. att vi var på en teater som hette "Don't drink the Water". Trafiken var så trång att taxi'n stannade och föreslog oss att promenera till teatern annars skulle vi inte hinna fram i tid. Så gjorde vi och vi hann precis fram för att se teaterpjäsen från början.

Reykjavik på Island

I Cleveland hade jag en kamrat som heter Kristjan Sigurdsson och han bodde med sin familj på en liten ort utanför Reykjavik. Han var polis så vi hade ju lite erfarenheter att jämföra. Han visade mig runt i omgivningarna, bl.a. till de varma källorna där folk brukar bada även när det är kallt ute. Vägar och vattendrag var intressanta; för att komma över en bäck så fick man köra ner i vattnet i bäcken och upp på andra sidan. Därför åkte de flesta jeep. Ett möte hade jag bokat hos Huskvarna på Island och jag fick äta lunch på en fin restaurang med Huskvarnas chef där. Snart var det avresa från flygplatsen i Keflavik och så kom jag tillbaka till Torslanda i Göteborg.

Möte med Pia och Anders !!!

Trots att Sverige just hade gått över till högertrafik hade min modiga Pia tagit med Anders i bilen och kört ända till Torslanda för att möta mig. Jag minns bara att detta var en ny överklig händelse – tillbaka levande hos Pia och Anders!

Lilian hade precis börjat på Textilinstitutet i Borås och vi hälsade snabbt på henne på vår väg hem till Huskvarna.

Bara att komma hem igen var lite omtumlande men jag minns att jag bara ville titta på Anders som hade blivit så stor och han kunde ju inte känna mig men våra kontakter tycktes fungera bra.

Självklart fick jag börja arbeta på Husqvarna igen och Pia var ett tag hemma hos Anders. Efter en tid började Pia arbeta varannan dag och vi lämnade Anders till tant Mary som tog väl hand om honom.

Till en början blev jag mycket engagerad att hålla små föredrag från min USA-resa både på jobbet och i föreningar av olika slag. Nu fick jag uppträda som guide på engelska också spec. när vi hade amerikanska gäster. Jag hade många trevliga arbetsuppgifter och livet började fungera som vanligt igen.

Mina uppdrag i SGU kom igång igen. Under min USA-vistelse hade SGU frågat om jag ville väljas till Internationell ledare i förbundsstyrelsen. Jag hade tackat ja, men fick nu veta att en annan kandidat hade fått fler röster. Det var Muhammed El.Sayed som hade praktiserat som ungdomsinstruktör. Senare i livet fick vi veta att han hade bytt namn till Refaat El.Sayed och engagerat sig som svensk företagsledare. Jag blev styrelseledamot utan portfölj med uppgift att fortsätta med våra ungdomslag för 11-16 åringar.

CIF – Swedish Branch

Strax efter min hemkomst från USA började tidigare svenska CIP-stipendiater att formera en styrelse för den svenska alumni-gruppen. Organisationen hade redan döpts till Cleveland International Fellowship – senare blev det Council of International Fellowships - CIF. De erbjöd mig att bli svensk kassör och jag tackade ja. Det innebar visst arbete, speciellt eftersom där inte fanns någon att ta över ifrån.

Bilresa i Norge 1968

Redan 1968 var vi på hugget för nya äventyr. Trots Anders unga ålder gav vi oss av med bilen på en rundresa till Norge. Vi tältade i bl.a. Oslo, Geilo, Hardangervidda, Bergen, Rjukan och Sandefjord. Vid ett tillfälle började det regna medan vi skulle resa tältet. Anders förstod trots sin låga ålder att här gäller det att alla hjälps åt. Han grep tag i ett tältrör åt gången och stapplade fram till mig i hopp om att jag skulle montera det där det hörde hemma. Det mest skrämmande som jag fortfarande tänker på var de smala bergvägarna med stup på ena sidan om bilen och en bergvägg på den andra. Där mötte vi även långtradare – Hu?

Ivriheten igen ?

Trots att jag trivdes bra på Husqvarna så fick jag allt oftare lockelser att komma vidare, både i egna tankar och i samtal med kolleger som jag träffade i andra företag. Jag inbillade mig att jag kunde ta större ansvar, t.ex. att byta till personalchef istället.

Plötsligt sökte jag jobb som personalchef på Extraco AB utanför Klippan. Jag visste inte hur mycket större ett sådant jobb skulle vara. En dag hörde Bengt Bruce av sig och ville träffa mig. För att jag inte skulle behöva köra så långt så föreslog han att vi kunde träffas på halva vägen - i Värnamo. Så blev det och det ledde till att han ville presentera mig för några fler i Stidsvig där fabriken låg. Jag tackade och åkte ner och det mötet ledde till ett erbjudande om anställning. När vi hade utväxlat anställningskontrakt blev jag och Pia nerbjudna till Bengt och hans fru i Stidsvig på middag och sightseeing. Vi talade även om bostad i Östra Ljungby eller Eket. Vi valde senare Eket.

NY USA-resa 1969

Samtidigt hade jag engagerats i en kommitté för att arrangera en resa till en kongress i Chicago i Illinois i augusti 1969. Det var IGTYP (=International Good Templar Youth Federation) där SGU var medlem. Tre bekanta, Börje och jag från Sverige och Ragnar från Norge blev resekommitté. Det blev mycket planerande och vi samarbetade med Nyman & Schultz i Borås. Under den här planeringsperioden så reste jag till Oslo och åkte bil med Ragnar till Sälen, där Börje var föreståndare för skidhotellet Tangen.

Innan vi åkte till USA så körde vi Anders till mina föräldrar i Alvesta. Pia skulle köra in till sin Mor i Växjö och krama om henne inför vår resa och på vägen ut från Växjö blev Pia påkörd av en annan bil. Vi hade som väl var servicehäften från Motormännens Riksförbund i bilen som Pia kunde leta fram. Hon fick låta en bärgningsbil ta hand om bilen och bokade en taxi som tog henne och mig på vägen från Alvesta hem till Huskvarna. Vi kunde ju inte ställa in vår USA-resa utan gav oss iväg (med andan i halsgropen).

Vi tog med våra fruar till USA och betalade för dem. Vi tre reseledare åkte inom resans budget. Vi chartrade ett SAS-plan för 799 kr per sittplats tur & retur från Köpenhamn till New York och från Chicago till Köpenhamn. Vi började med att titta runt i New York och sedan åkte vi buss via Philadelphia, där vi tittade på USA's självständighetsdeklaration, innan vi fortsatte till Washington D.C. Där tittade vi på bl.a. Smithsonian Institution och National Geographic. En kväll var Pia och jag utbjudna av Donald och Eleanor Morse på restaurang (Don hade nu bytt jobb och jobbade på ett konsultföretag i Washington D.C.). Sedan fortsatte vi med buss mot Chicago, men bussen svängde förbi Cleveland så att Pia och jag kunde hoppa av där innan bussen fortsatte med de andra resenärerna till Chicago.

Jag hade förvillat mig i ett telefonsamtal med Sidney Josephs så han försökte hämta oss på en annan ramp i den stora motorvägskorsningen. Han fann oss till slut. Han och hans fru Nina hade ordnat ett fantastiskt mottagande i trädgården på baksidan av deras hus i Shaker Heights. Utöver Sidney och Nina, kom Mark och Kathie McWilliams, Sandy och Sally Hotchkiss samt Henry och Martha Ollendorff. Vi stannade hos Josephs även den natt då USA's första astronaut steg ner på Månen.

Sedan fortsatte Pia och jag med flyg till Milwaukee och träffade Eugene och Custer. Efter ett par trevliga dagar med dem så flög vi tillsammans med Eugene och en av deras söner, Paul till Cheyenne för att hälsa på Clarence och Therese. Den här gången fick även Pia uppleva Frontier Days med karneval, rodeos och annat uppträde. Med var också Eva Jeanne och Edith. Dessutom var vi på sightseeing uppe i Medicine Bow Peak, nästan 4.000 meter över havet. Därefter hyrde Pia och jag en Oldsmobile Hardtop för resa genom Rocky Mountain National Park, också 4.000 meter över havet, och Grand Lake innan vi tog flyget mellan Denver och Salt Lake City.

Där mötte Sharon och Bill som visade oss runt och vi övernattade hos dem i deras nya bungalow. En dag körde de oss till Great Salt Lake så att Pia och jag kunde flyta i det salta vattnet – det sved i småsåren på kroppen efteråt. Vi åkte också linbana i gondol upp i Wasatch Mountains där Pia, Sharon och jag njöt av vyerna från bergstoppen medan Bill spelade golf halvvägs upp.

Från Salt Lake City flög vi till Chicago, där vi övernattade ett par dagar på samma hotell där IGTYP-gänget bodde innan vi åkte med vårt chartrade SAS-plan hem till Köpenhamn.

Inför flytten till Skåne

När vi kom hem skulle vi skaffa en annan bil, eftersom försäkringsbolaget löste in vår. Vi skulle packa färdigt inför flytten och jag skulle avsluta mitt jobb på Husqvarna. Och inte minst, vi skulle åka och hämta Anders i Alvesta. Tala om vem som blev glad när vi kom. Anders dansade och hoppade runt när han fick se oss komma. Pia och jag dansade också - inne i våra hjärtan.

Hur vi klarade allt arbete kan jag inte ens föreställa mig. Pia klarade det mesta! Vi flyttade in i en lägenhet i Eket, men efter något år köpte vi ett radhus med bostadsrätt på en annan gata där.

Arbetet på Extraco började från scratch, ty jag efterträdde ingen tidigare personalchef. Vissa arbetsuppgifter hade skötts av kamreren. Till en början handlade det ju om traditionella personaladministrativa uppgifter, typ anställa, avlöna och avskeda personal. Det kom också en del personalvårdande uppgifter efter hand. Snabbt fick jag veta att jag också skulle ansvara för personalbostaderna. Utöver en arbetsgivarkonferens i Kiruna (av alla ställen) fick jag genomgå en hyressättningskurs i Gustavsberg utanför Stockholm. När jag ändå var i Kiruna så använde jag en dag till att åka fram och tillbaka till Narvik i Norge. Det var en fantastisk miljö att vistas i september med redan snö på fjälltopparna.

Det blev ju många fler arbetsuppgifter. Vi skulle tillsammans med andra företag i Klippan bygga upp en företagshälsovård, som vi döpte till Hälsoklippan AB och jag var med och träffade den platssökande läkaren Nils-Erik Åstrand som sedan blev vår chef för centralen.

Jag fick en skyddsingenjör till vårt förfogande och jag fick uppdrag att vara någon sorts säkerhetsansvarig och delta i Industrins Säkerhetsdelegation som hade möten någon gång i kvartalet. Där fick jag bl.a. träffa de två Säpo-poliser från Växjö, som jag hade lärt känna under min tid vid Polisen i Alvesta.

Snart skulle Extraco's företagsledning flytta från Nacka till Stidsvig. Jag blev befordrad och skulle i fortsättningen rapportera direkt under VD, Hans-Ola Larsson. Vi lyckades rekrytera Gunnar Malmberg från Nykvarn, som hade en liknande uppgift som jag vid Nykvarnsfabriken, och han blev nu min närmaste man. Ytterligare ett par medarbetare fick tillhöra min personalavdelning.

Reseledare till Turkiet 1970

Redan efter kort tid i min nya befattning kontaktades jag av Nyman & Schultz i Borås igen. De skulle arrangera en resa för IOGT i Norden till en kongress i Istanbul och med utflykt efteråt till olika destinationer. De ville engagera Börje, Ragnar och mig, som hade skött USA-resan 1969 så bra. Jag fick ledigt på Extraco och ställde upp. Nya planeringsmöten hos Börje i Sälen.

Ny väntans tid....

Det riktigt glada var att Pia blivit gravid under vår USA-resa och vi väntade en ny spännande familjemedlem. Den 2 april 1970, alltså inget aprilskämt, föddes en härlig liten flicka som vi senare döpte till Gunilla (delvis efter förslag från Anders: "Gunilla ungefär"!). Vi bodde då i lägenheten i Eket och jag tror att Pias Mor Hildur var där och hjälpte till.

Ett okänt land.

Jag hade aldrig studerat Turkiet speciellt och allt var nytt när vi åkte flyg från Köpenhamn till Istanbul. En vecka var kongressen och vi tre reseledare hade ett par hotell var där vi skulle finnas som koordinatörer, men vi fick mycken ledig tid att uppleva Istanbul också – ibland tillsammans med IOGT-deltagarna och ibland vi tre på egen hand. Bl.a. åkte vi taxi på den asiatiska sidan om Bosporen upp till en ort som heter Sile (med ett litet tak över S, så man skulle uttala det sii:le med väsande s-ljud). Där fick jag ytterligare en gång flyta i salt vatten, nu i Svarta havet. Allt verkade mycket fattigare på den asiatiska sidan, men vi såg fattiga lådor som bostäder på en bergssluttning även på den europeiska sidan, vid sidan om palats typ Dolmabahce. Centrala Istanbul var också full av stympade barn som tiggde pengar åt sina föräldrar (och andra som passade på att utnyttja dem – Hemskt).

Andra veckan fick vi varsin buss att ansvara för och jag åkte via Canakkale över till asiatiska sidan och började att titta på den historiska staden Troja. En turkisk guide

talade engelska så dåligt att mina bussresenärer, flest norrmän, ville att jag skulle översätta till dem. Det klarade ju inte jag, som dels inte själv förstod vad guiden sa, och dessutom hade jag ju inte läst på någonting om den turkiska historien. Någon norrman hade själv studerat Turkiet så han ryckte in och försökte hjälpa mig.

Ett par andra städer, typ Pergamon i Bergama och Ephesus passerade vi på vår tur via Izmir (= gamla Smyrna) till Cesme, där vi skulle bo en vecka. En turkisk guide var stationerad på det stora lyxiga hotellet och jag fick en (visserligen egen) bungalow ute vid klipporna mot den grekiska ön Chios. Dit skulle vi åka en dag. Jag fick klara ut vilka som skulle åka med dit (flest av de som bodde på det stora hotellet klart), men när morgonen kom så blåste det för kraftigt för att kunna gå ut med båten. Det var tur för mig, ty jag hade fått något njurgrusfall och fick tillkalla en läkare för att få lite lindring. (Vid hemkomsten fick jag börja gå till en läkare för att få vidare undersökningar). Våra Turkiet-veckor var slut och den här gången fick vi flyga från Izmir flygplats till Köpenhamn.

Inflytande på jobbet

Tillbaka på Extraco hade jag ju mycket att göra och trots det funderade jag mycket på hur vi skulle skapa mera inflytande för våra medarbetare i sina jobb än vad traditionellt var. Jag deltog en hel del i olika konferenser och kurser för att lära mig mera om detta. Bl.a. deltog jag i Sveriges första Organisationsutvecklingsprogram som arrangerades av Sveriges Personaladministrativa Förening (SPF) och PA-Rådet (en konsult- och forskningsgrupp i samarbete mellan SAF, LO och PTK). Det handlade mycket om arbetspsykologi och annat beteendevetenskapligt (psykologi, pedagogik och sociologi). Jag anmälde våra chefer till ledarutbildning på Arbetsledarinstitutet och talade med dem vid hemkomsten för att försöka få igång försöksarbetet. Kolleger i andra företag gjorde likadant och vi träffades och pratade om våra rön.

Ända sedan jag började på Norrahammars Bruk erbjöds jag att bli medlem i Sveriges Personaladministrativa förening, SPF på företagets bekostnad. I den föreningen fick jag lära mig mycket och lära känna många utbildningsledare och personalchefer, först i Jönköpingsområdet och senare i Skåne. Den här gruppen blev ju en stor resurs i samband med sökandet efter former för inflytande i arbetslivet (se första stycket i detta kapitel). Jag blev invald i styrelsen för Skånes distrikt och utsedd till kretsombud i Nordvästra Skåne. Detta gav ännu närmare kontakt med andra i samma yrke som jag. En period var jag även vice ordförande för vårt distrikt och ställföreträdande för vår ordförande som suppleant i förbundsstyrelsen. Vid ett par möten i Stockholm fick jag kontakt med vår förbundsordförande Rolf Skillner (som jag fick träffa på 90-talet igen).

Små barn därhemma

När jag var på jobbet längtade jag hem till familjen. Det var en härlig tid. När jag kom hem försökte vi göra utflykter i naturen. Det var så härligt att upptäcka barnens upplevelse av krypande myror i skogen och träd som stod och gned sig mot varandra så det gnisslade när det blåste uppe i kronorna. Pia var hemmafru vid den här tiden och efterhand tyckte hon att lilla Eket var torftigt att gå ut i. Under en tid hade en kollega Bengt Larsson och hans fru Kerstin med familj flyttat in i vår lägenhet när vi flyttat över till radhuset. Då kunde Bengt och jag samåka till jobbet och fruarna kunde ha den andra bilen och göra utflykter; med barnen medåkande, ty vi hade inga Dagis att tillgå. Så småningom flyttade Bengt och Kerstin till en villa i Ängelholm och det påverkade Pia att förtydliga sin frustration över ensamheten i Eket. Detta ledde till att vi också började leta upp och köpa en villa i Ängelholm.

Tack till Nykterhetsrörelsen !

Mina SGU-uppdrag började ebba ut bl.a. på grund av CIF. Jag minns dock våra diskussioner om att slå ihop SGU med IOGT's Ungdomsförbund och NTO's Ungdomsförbund. Som förbundsstyrelseledamot var jag med på kongressen i Linköping där vi skulle ta ställning för detta. Det innebar ju både beslut om att gå ihop och beslut om att lägga ner SGU. Lite gravöls-stämning rådde ju även om man inte talar om öl i nykterhetssammanhang. Jag aspirerade inte på att engagera mig i den nya organisationen som heter Ungdomens Nykterhetsförbund, UNF. Under de senaste åren hade jag bearbetats att bli föreningsledare inom IOGT och de hade lockat in mig som medlem redan när jag blev distriktsordförande för SGU-Kronoberg. Nu kände jag att jag behövde avsäga mig dessa medlemskap för att orientera mig mot det nya som fanns runt mig. I och med detta steg så slutade min omgivning att kalla mig Flaggis. Idag känns ändå mina lärdomar och erfarenheter från SGU-tiden som helt grundläggande för min vidare utveckling.

Amerika-gäster på besök

Under våren 1972 fick vi ett par besök av bekanta från USA. En gång var det Clarence och Therese som hälsade på och vi skjutsade dem vidare till Göteborg och kunde passa på att se Varbergs fästning på vägen. En annan gång kom Clarence's syster Edith tillsammans med sin kusin Gladys och besökte oss och andra släktingar i Småland.

Donald och Eleanor kom och hälsade på oss i Eket. Jag tog med Donald till Extraco samt till PA-Rådet i Malmö, där de sysslade med bl.a. Sensitivity Training i någon "snällare version" än vad de gjorde på Advanced Corpsman Institute i Clearfield.

Kris i Extraco

Inget företag utan problem som kommer och går. Extracos stora investering i ny gelatinfabrik hade dragit iväg utan kontroll. Efter mycket ändringar och kostnadsökningar ifrågasattes vår chef och hans omdöme. Det ledde efter en tid till att han fick lämna företaget för gott. Vi hade inga ställföreträdare att sätta in, utan KemaNord-koncernen tillsatte en trojka som folk kallade Svarta Gänget att leda Extraco tills en ny VD hade hittats. En av de tre blev min kontakt mot ledningen. Han hette Rune Bokholm och vi kom bra överens!

Militären igen...

Tala om mycket på en gång och nu fick jag inkallelse till en ny KFÖ under 1973. Detta sammanföll med vår flyttning till Ängelholm, min bristande företagsledning på jobbet samt en inbjudan till SAF-konferens.

Till den här KFÖ'n skulle inställelse ske på I 11 i Växjö. Övningarna skulle sedan ske söder om Lessebo liksom förra gången. Första veckan var jag på teoretisk kurs i Kristianstad. De hade höjt graderna på alla bataljonsassistenter till Fänrik, så nu blev jag officer på riktigt. Min fältpräst Simonsson hade fått uppskov med sin övning och jag stod utan arbetskamrat. Min bataljonschef godkände att jag fick gå ut med en förfrågan i bataljonen och efterhöra om vi hade någon präst eller någon teologisk studerande som jag kunde rekquirera till min lediga tjänst.

Till min glädje anmälde sig Göran Bexell att tjänstgöra som fältpräst. Han hade varit plutonchef men han tyckte inte att han trivdes särskilt bra med det. Hans far Bertil hade döpt min syster Lilian i Tesås när han var kyrkoherde i Ryssby församling. Göran och jag arbetade mycket väl tillsammans, bl.a. med en bataljonstidning vid tre tillfällen som vi döpte till Ramkvillabus, eftersom vi hade våra slutövningar i just Ramkvilla. Efter denna KFÖ blev jag ombedd att skriva en artikel i I 11:as förbandstidning. Det återkommer jag till.

Då jag gick kursen i militär personalvård på A6 i Jönköping år 1965 gick jag med i Försvarets Personaltjänstförening. Efter flyttningen till Skåne erbjöds jag en fortsättningskurs ett antal kvällar på Lv4 i Malmö, så det innebar resor från jobbet till Malmö och hem igen på natten ett antal veckor. På 70-talet kom jag med i styrelsen för Södra distriktet och plötsligt blev jag vice ordförande utan att tillfrågas. Jag blev också kallad till Förbundsstyrelsens möten ett par gånger som ersättare för vår ordförande. När jag påtalade detta fick jag veta att "man tackar inte nej till ett sådant uppdrag" och därför är det inte brukligt att ens fråga först. I mitt fall blev jag inte ens informerad!? Jag lämnade styrelsen efter ett par år, men kom in igen på 80-talet (mera om det senare).

Under denna senaste KFÖ hade jag fått tre dagars tjänstledighet för att delta åt Extraco på SAF's konferens. Jag hade inte fått ledigt för familjens flyttning till Ängelholm och jag förstår inte hur skickligt Pia hade organiserat detta på egen hand. Kanske har jag glömt hur det gick till.

Vi flyttade alltså 1973 in på Helsingegatan 7 i stadsdelen Adolfsfält. Barnen började efterhand på Rebbelberga Skola och Pia började att komplettera sin utbildning för att kunna söka något arbete utanför hemmet. Hon klarade detta alldeles utmärkt och fick snabbt anställning i receptionen på Stadshuset i Ängelholm.

Åter till Extraco

Svarta gänget hemma på företaget tyckte det hade varit bättre att jag sökt ledigt från hela KFÖ eftersom jag behövdes bättre på företaget. Det var ju lite försent att göra något åt det. Under tiden hade koncernchefen hittat en ny VD för oss på Extraco. Han heter Sune Bjursten. Under hans ledning indelade vi Extraco i affärsområden och sektoriserade organisationen. Vi blev en ny ung ledningsgrupp med bl.a. Sune, Lennart Nordstrand, Gelatin, Per-Yngve Larsson, Ekonomi, och jag. Senare anställde Sune ytterligare en ung person Lars-Erik Norling, Industriprodukter. Per-Yngve blev min närmaste sidokollega – vi samåkade ibland till jobbet – och våra familjer träffades en del.

Den här ledningsgruppen med fruvar inbjöds att delta i en koncernledningskonferens i KemaNobel. Själva konferensen var förlagd till Vaxholmsfärjan som var chartrad för vår skull. På ena hållet till Sandhamn åt vi smörgårdsbord och på hemresan hade vi föreläsningar. På kvällen innan bjöd Sune oss till Hamburger Börs och där fick vi se Jerry Lewis i full karriär (det lyckades jag ju inte med ens i Las Vegas tio år tidigare).

Landets Arbetsmarknadsminister Ingemund Bengtsson hade lämnat in förarbeten för en lag om medbestämmande. Av förarbetena att döma tyckte många med mig att detta skulle ge oss stöd i vårt inflytandearbete. Vi hade bra relationer med de fackliga företrädarna på Extraco och vi tycktes komma bra överens. Efter mycket lång tid kom så det egentliga lagförslaget. Det var som en våt handduk i ansiktet och tog helt musten från inflytandearbetet både hos oss och andra företag. Det handlade mera om maktkampen mellan de centrala fackliga organisationerna och företagsägarna (=kapitalet alltså).

Internationella CIF

Efter en tid som svensk kassör hade det ryktats att man ville ha mig som International Treasurer för hela CIF. Det var svårt att bedöma vad det skulle medföra. Jag skulle ta över uppdraget direkt och åka till gamle Treasurer i Burgdorf i Tyskland och hämta hans handlingar och viss utrustning. Pia och jag åkte iväg utan barn och på vägen tittade vi även på staden Celle norr om Burgdorf och efteråt hälsade vi på en av mina kamrater från Clevelandprogrammet, Karel Solar från Prag, som flytt med sin fru och dotter under Prag-våren och nu bodde i Hannover. Jag fick mina saker i Burgdorf och sedan ägnade vi veckoslutet åt Solars familj och fick både prata och se lite av den moderna staden Hannover efter uppbyggnaden efter kriget. År 1970 hade jag således tre kassörsuppdrag; svensk kassör, kassör för en Internationell konferens i Sigtuna och så den Internationella kassan som jag inte visste så mycket om. Detta

tog massor av min tid och när jag kom hem på kvällarna så ägnade jag mig alldeles för mycket åt CIF och försakade både Pia och barnen.

Tillsammans med familjen

Ett år åkte vi iväg till Danmark och tältade med barnen. Vi åkte till Aarhus på Jylland och tältade på en tältplats söder om staden, men tillräckligt nära för att göra besök inne i staden. Vi hade även utflykter till Legoland och Lejonparken samt till Silkeborg för att besöka "Nordens lägsta berg". En dag hade jag ledigt i familjen för att delta i ett sammanträde med CIF som var förlagt utanför Aarhus.

Sedan bar det iväg nordväst ut upp till Lökken där vi tältade i full storm. Pia låg och höll om tältpinnarna på natten för att tältet inte skulle blåsa av oss. Det var så ruskigt att vi fick lämna Lökken. Vi diagonalade över till östra sidan av Jylland och hamnade i Skagen och då hälsade vi på uppe i Grenen på Jyllands odde där Kattegatt och Skagerack krockar i höga vattenkaskader. Vi trampade även runt i sanddynerna utanför Fredrikshamn och tittade på "sandkyrkan" innan vi tog båten över till Göteborg.

Vid några tillfällen kombinerade vi familjesemester med att jag gick frivillig utbildning hos Försvaret. Flera gånger åkte vi till Gottskär på Onsala-halvön där familjen bodde i små hytter – små hus med fyra sängar i varje, med fristående toaletter och att vi alla kunde äta tillsammans i kursgårdens matsal för en billig penning. Vanligen gick Pia och barnen till stranden medan jag satt på skolbänken och sedan sågs vi i matsalen igen. Andra barnfamiljer gick ju också till stranden och kom sedan till matsalen och sina hytter. Ibland gjorde vi utflykter bl.a. till Pias arbetskamrat från Televerket som numera bodde med man och barn i en villa inne i Onsala samhälle.

Mina ämnen på kurserna var t.ex. militär personaltjänst, socialpsykologisk träning, psykologiskt försvar m.m. Ofta var veckorna uppdelade så att när man hade gått grundkursen i ett ämne så fanns det en fortsättningskurs att gå en annan gång. Jag tycker att vi alla trivdes ganska bra i Gottskär.

En gång var vi i Köpingsvik på Öland också. Där gick jag en kurs med övning i Underrättelsetjänst. Det var intressant och familjen trivdes också för där var en grund sandstrand nära kursgården. Efter halva veckan var det dags att skjutsa in Pia till Kalmar, så att hon kunde ta tåget hem och packa för sin sommarutbildning i Franska språket vid Sorbonne i Paris. Jag fick träna mig på att ha hand om Anders och Gunilla på egen hand i sex veckor. Vi hälsade ju på Kenneth i Växjö, mina föräldrar i Alvesta och Lilian i Mullsjö. Vi var bl.a. på Rosenlundsbadet i Vättersnäs och Gunilla visade sina eminenta vattenkonster. Och, så var vi ju på High Chaparral och tittade på cowboys och blev utsatta för ett tågrån på vår resa till Dalton City. När vi hade sjungit "Små grodorna" så fick vi stiga på tåget igen.

Italien utan barn

Pia och jag företog oss några resor på egen hand. Med barnen bortlämnade ofta till barnens Farmor och Farfar i Alvesta reste vi två veckor till Italien. Vi hade en mycket intressant vecka i Rom och en vecka i Sorrento, varunder vi även besökte Vesuvius, Pompeji, Capri och Positano. I en vanlig linjebuss åkte vi på smala bergsvägar igen, med stup på ena sidan och bergsvägg på andra. Vägen var smal och hade flera vägarbeten, bl.a. där vägbanan hade rasat ner i ravinen. Detta var i värsta laget och bussen körde ganska fort – Hu Hu Hu !!!

Mera CIF-arbete och resor

Under fem år var jag International Treasurer of CIF. Vi hade möten på flera ställen, en gång i Aarhus, som sagts tidigare, två gånger i Paris, första gången med liggvagn i nattåg hela vägen fram och åter, andra gången flyg (där de just hade sprängt flygplatsen Orly när vi skulle åka hem). Två gånger var vi i Berlin och en gång i Köpenhamn. En av gångerna i Berlin, 1975 var det en CIF-konferens under temat "Urban Development". Det handlade om hur man kan expandera en stad som är så instängd som Väst-Berlin var före murens fall. Det var mycket intressant att höra hur de resonerade och sedan se hur det hade blivit efteråt. Oftast målade man fasaderna mot paradgatan men lät hyresgästerna bo lika omodernt. Ofta byggde man på ett par ytterligare våningar ovanpå redan höga hus. Forskning kunde visa att barn från de övre våningarna var aldrig ute på lekplatser, medan de som bodde på lägre våningar lekte frekvent på de trånga lekplatserna på gårdarna. Under Berlin-konferensen valde jag att avgå från mitt uppdrag och kunde lämna styrelsen. Nu såg jag fram emot mera kvällstid tillsammans med familjen. Samtidigt ångrar jag inte att jag har fått vara engagerad i det här gänget.

1976 var det åter dags att åka till Cleveland, till en konferens som hette "Stability and Change". Den här gången flög vi från Sturup till Amsterdam med KLM och sedan därifrån till New York med Finnair samt vidare till Cleveland med American Airlines. Det var CIP igen som höll denna konferens och vi bodde på hotell i Berea söder om Cleveland. Vi var även inne i Cleveland och blev även denna gång mycket väl mottagna av familjen Josephs. Vi deltog en del i konferensens olika aktiviteter innan vi åkte vidare till Milwaukee och träffade Custer och Paul. Eugene hade avlidit i sjukhussjukan sedan sist, efter det de hade frigjort honom från sin cancer. Custer räknade med att behöva lämna huset eftersom alla besparingarna hade gått till att bota Eugene från cancer.

Efter ett par dagar flög vi vidare till Cheyenne för att hälsa på Clarence och Therese, som nu hade flyttat in i en villa i Cheyenne, sedan de sålt sin farm i Albin. Vi besökte även Eva Jeanne och hennes man Norman (Buck) på deras ranch. Han körde ut oss på sina betesmarker och visade en dikningsmaskin som gick natt och dag på egen hand och han behövde bara besöka den någon gång per dygn. Han stannade också bilen och gick ut och med sin revolver sköt en skallerorm som var på väg över fälten. Han bröt av skallran och gav den till Pia som minne av tillfället. Vi fick med den hem i en glasburk.

Vår sista vecka besökte vi Bill och Sharon, numera i Lukeville i södra Arizona, där Bill arbetade för gränspolis och skulle hindra Mexikanare att ta sig in till USA. Det var spännande dagar i kaktusöknen, där vi också besökte ett indianreservat. Vi företog en bilresa med hela familjen en sväng ner om Mexico, via Caborca, Magdalena och Nogales där vi övernattade. Nästa dag åkte vi norr ut in i USA igen och till staden Tucson. Där hade Sharon lånat sin systers lägenhet för oss alla några dagar. Vi gjorde spännande utflykter till flera attraktioner. Snart var vi tvungna att ta två nattflyg efter varandra för att få hyggliga flygpriser hem; först Tucson-Dallas-LaGuardia i New York och sedan från Kennedy Airport i New York till Köpenhamn. Det tog ett tag att ta sig från LaGuardia till Kennedy och vi missade att åka in till Manhattan och dra med oss allt bagage dit den här gången.

Nästa resa gick till Finland och en ny CIF-konferens i Järvenpää norr om Helsingfors. Utöver själva konferensen gjorde vi några utflykter, bl.a. till Jean Sibelius efterlämnade bostad i Järvenpää. Vi besökte även Helsingfors ett par gånger. På konferensen fanns även Sidney och Nina Josephs från Cleveland. De bjöd oss på en excellent fiskmiddag på Havis Amanda inne i Helsingfors. Vi hann även med en del sightseeing med stadens spårvagnar.

Sist på resan åkte vi en mindre grupp med tåg till Leningrad, som St. Petersburg hette 1978. Det var otroligt spännande och lite skrämmande men det gick bra. Bl.a. minns jag en cirkus där de fyllde vatten i manegen och lät trapetsartisterna dyka ner i vattnet efter utfört uppdrag. Där var mycket gränskontroller och vakter och militärer på sta'n. Jag var utsedd att vara symbolisk reseledare från den Finska resebyrån i Helsingfors och hade ett intyg som visade att vi var en studiegrupp kardiologer från Väst. Ingen ifrågasatte detta.

Senare åkte jag ensam till Oslo-konferensen 1984 och till Budapest 1988. I Ungern höll konferensen till i Lantbruksuniversitetets lokaler i Gödöllö öster om Budapest och efter konferensen åkte vi på en bussresa till bl.a. staden Miskolc, där vi badade i en svavelgrotta. Det var unikt.

Jag har också varit med på ett par reunions i Stockholm samt deltog jag vid begravningen av Carl-Axel Valén, som var vår International President under min tid.

Nya grepp i Extraco

Vår nya unga företagsledning i Extraco fungerade väl och jag uppskattar idag min chef Sune för att ha gett mig utvecklande uppdrag som har hjälpt mig vidare senare i livet. Jag tänker på när jag var besviken på utformningen av den nya Medbestämmandelagen. Men, Sune bad mig ingå i den koncerngemensamma kommitté som skulle utforma en för KemaNobel gemensam policy. I gruppen ingick främst personalchefer och fackliga ledare från koncernens olika företag. Några av de tunga centrala fackliga ledarna gnällde över att de skulle tvingas prata med oss personalchefer när de egentligen ville komma åt ägarna, eller åtminstone VD-arna i bolagen. Efter många möten och diskussioner hade vi kommit fram till en rekommendation som skulle pratas vidare om i resp. företag.

Under den här tiden fick min närmaste man Gunnar ta över mer och mer av personalavdelningens arbete och det fick han med den äran fortsätta med under kommande aktiviteter som jag erbjöds.

Jag tänkte ibland på min bristande utbildning och jag ville förstå mera av den samhälleliga utvecklingen. Jag började läsa Nationalekonomi vid Kvällsuniversitetet i Lund. Det blev ett halvår med fler resor från jobbet i Stidsvig till Lund och sedan tillbaka till Ängelholm på natten igen. Kursavgiften och böckerna fick jag betalda av företaget och resorna stod jag själv för.

En viktig uppgift för mig blev att utbilda alla, med betoning på ALLA, inom Extraco-gruppen i vad den nya Medbestämmandelagen kunde innebära. Det var lite segt i början, ty många ville hellre vara på jobbet och göra nytta än att lyssna på mig och diskutera medbestämmande och titta på videofilmer. Vi blandade deltagarna så att varje grupp innehöll såväl hög som låg; vissa gillade inte det heller, troligen av rädsla. När vi hade haft med nästan hälften av de anställda på dessa träffar så tystnade kritiken och de anställda kom när de blev inbjudna. Totalt nådde denna utbildning 97 % av alla anställda. Det tar jag till mig en stor del av.

En annan aktivitet var att höja kunskapen om våra utsläpp och vattenreningen i fabriken. Det är ju inte personalen på reningsverket som råar för misstag i utsläppen så att fisken dör i recipienten (=Pinnån). Det är ju i fabrikernas olika processer som skadorna uppstår och alla måste därför medverka för att förebygga skador. Här fick jag tillsammans med vår driftsingenjör, tillika skyddsingenjör, Göran Ingesson lägga upp och genomföra en utbildning, också med blandade anställda i dessa grupper liksom jag gjorde i medbestämmandegrupperna. Vi hade även kunniga experter som lärare ibland.

Min kamrat från Svarta Gänget, Rune Bokholm hade blivit VD för Ivo Food (=gamla Ivars Broilers). Sune var styrelseordförande för Ivo Food och de inbjöd mig att som utlånad från Extraco arbeta med utvecklingsfrågor i Ivo Food. Det blev en spännande tid med många besök på många olika fabriker och arbetsplatser över hela södra Sverige, så det medförde mycket tjänsteresor.

När detta uppdrag var slut så hade Extraco, eller egentligen det hälftenägda bolaget Konvex, drabbats av inkörningsproblem. Viss utrustning hade valts och installerats som inte uppträdde på det sätt som förväntades. Alla som kunde frigöras kallades in och så även jag. Min uppgift var att studera hur ledarskapet fungerade under krisarbetet och försöka påverka skeendet genom samtal med berörd personal. Detta blev en mycket oklar och övermäktig uppgift för mig och jag längtade till något annat.

Under sista tiden hade jag haft mycket bra samtal med Sune och jag uppskattade att han hade använt mig på olika sätt för att ge mig träning till mera konsultativt arbete, och vi båda var nog inställda på att mitt nästa jobb skulle ligga i den riktningen. En dag ringde en headhunter, Ingvar Rosén och frågade om jag ville prata ev. konsultarbete med Bohlin & Strömberg i Solna. Det var ju en erkänt bekant konsultfirma på marknaden och det kändes ju mycket lockande.

Militären igen....

I slutet av senaste KFÖ skrev jag en artikel i I 11:as tidning och den hade uppmärksamats av Försvarsstaben. Jag fick en handskriven lapp att jag nästa gång skulle tjänstgöra i en högre stab och sedan fick jag nytt förordnande som Kapten. Jag fick tjänstgöra i staben i FO 18, vilket motsvarar Kalmar län. Min ordinarie befattning var avdelningschef för Personalvårdsgruppen, men eftersom min närmaste chef, Sektion 3-chefen var ledig så lyfte de mig att tjänstgöra för honom. Jag hade förberett min egen stab så att de skötte det mesta på egen hand och jag kunde fokusera på övriga Sektion 3-uppgifter. Där hade även mitt informationsbefäl fått uppskov liksom vår auditor. Under övningarna fick vi ett par förhör att hålla och då ställde vår FO-bef., Bertil Malgerud upp som förhørsledare och jag var protokollförare. Bertil var fyrstjärnig Överste och vi blev väl bekanta med varandra. Det blev jag med alla i hans ledningsgrupp och de slutade med att kalla min sektion för "Undanhållsförbandet – aldrig på rätt plats vid rätt tidpunkt". Bertil försökte senare att få mig placerad som fast Sektion 3-chef, men det återkommer jag till vid nästa KFÖ.

Vår slutövning var ett samarbete med Civilförsvaret och vi höll till i Idrottshallen i Kalmar. Där hade de dukat upp så att alla kunde se hur alla jobbade i sina roller under övningen. Övningsledare var landshövding Nils Hörjel och MiloSyd-chefen Sven-Olof Olsson (samma namn som jag då hade men utan h i Olsson och födelsedag samma dag 26 november!). Mycket av övningen handlade om Psykologiskt försvar och det är vad mitt informationsbefäl egentligen skulle kunna. Jag hade gått grundkursen i Psykologiskt försvar på Gottskär så jag visste en hel del. Min medpart var i det civila länsskoleinspektör i Kalmar och han kunde också en del. När vi skildes så skickade Bertil med, att nästa gång vi ses är du vår Sektion 3-chef.

Flytt till Vejbygatan

Vi hade talat om att byta bostad och såg oss omkring. Vi hittade ett hus på Vejbygatan i hörnet av stadsdelen Haradal. Säljarna tyckte att vi bjöd för dåligt och tänkte sälja till någon annan. Snart kom de tillbaka och erbjöd oss köpa till vårt pris. Så blev det och det blev en ganska snabb inflyttning. Vi lyckades sälja vår andra villa och fick en liten slant över.

Bohlin och Strömberg

Jag blev bjuden till Solna ett par gånger, deras kontor låg där. Jag fick träffa deras VD Ruben Hummel och andra gången ett gäng konsulter. Helst ville de att jag skulle flytta till Stockholmstrakten så att jag kunde vistas på kontoret när jag inte hade några uppdrag att åka på. Jag ville testa först och vi kom överens om ett freelansavtal så länge. Det innebar att jag själv skulle söka uppdrag, till inte bara mig utan till

även andra konsulter med ledig tid. Jag trodde ju att uppdragen låg och väntade på mig hos dem, men där förstod jag fel.

Det var min tur att ta över VD-jobbet för Hälsoklippan – vår företagshälsocentral i Klippan. Min kollega på Klippans Finpappersbruk skulle flytta hem till Södra Skogsägarna i Växjö, så jag tillträdde det jobbet på deltid, trots att jag skulle lämna Extraco.

Jag åkte till Solna ett par dagar varje månad och deltog i planeringsmöten och utvecklingsarbete. Efter hand hade jag och en erfaren konsult, Frank-Bertil Johnson ett prospekt hos Rexolin Chemicals i Helsingborg. Jag var bekant med personalchefen, Christer Knutson och Frank-Bertil var bekant med den nye VD'n som han tidigare hade jobbat åt i Stenungsund. Vi besökte dem och snabbt hade vi ett par uppdrag och senare ett ledningsseminarium. Detta ledde till flera återkommande uppdrag på Rexolin.

Familjen på resor igen

För de små pengar som vi hade fått loss från vår husförsäljning åkte vi hela familjen till London en vecka. Det var ju första flygresan för både Anders och Gunilla. Det var så spännande och vi tittade på så mycket, bl.a. Madame Tussauds vaxkabinett, en musikal med Tommie Steel och en utsökt cirkus i Battersea Park. En dag hade Anders och Gunilla gett sig iväg på egen hand ut på sta'n och de kom ifrån varandra. Gunilla sa' till en tant "I'm scared" Tanten hjälpte Gunilla till en polisbil som körde henne tillbaka till Hotel Mornington där vi bodde.

En annan vecka åkte vi bil till Stockholm för att smaka lite på staden inför en ev. flyttning dit. Det var också spännande och Anders var så ivrig att få åka tunnelbana på egen hand för att känna att han klarade det. Det var svårt att tillåta, men han genomförde en kortare resa och han kom upp vid den station som vi hade avtalat. I övrigt tittade vi på Kungl. Slottet, Gröna Lund och åkte färja på Strömmen. Vi bodde på hotell på Strandvägen.

Mera Bohlin och Strömberg

Mitt arbete på Rexolin fortgick under lång tid. I övrigt hade jag bara ett par smärre uppdrag under den tiden. Våra utvecklingsseminarier inom B&S var mycket kvalificerade och många av våra egna konsulter avancerade inom sina specialiteter. Här bjöd B&S på konferens, mat och logi, medan jag själv stod för resekostnaderna. Någon inkomst hade jag ju inte eftersom jag "tog ut lön" från min egen enskilda firma Motivationskonsult.

Ett veckoslut var Pia och jag bjudna till personalfest på Restaurang Riche på Birger Jarlsgatan. Det var trevligt att träffa mina kolleger med partners och vi dansade till en känd jazzduo, Drutten & Krokodilen.

Jag funderade mycket på om detta konsultupplägg kunde bära mig ekonomiskt på sikt. Det ledde till att jag började söka jobb igen. Ganska snabbt fick jag inbjudan att besöka Pilkington i Halmstad för ett jobb som personalchef. Efter ett par möten på företaget och samtal med en i privatplan influgen engelsk chef till Köpenhamn fick jag erbjudande om anställning.

Nytt jobb på Pilkington

Min chef blev VD'n för Pilkington Floatglas AB i Halmstad, Tommy Bergdahl. Eftersom jag behövde avsluta mitt VD-jobb för Hälsoklippan och ett par smärre jobb åt B&S så började jag på halvtid våren 1982. Till min lycka kunde jag styra över ett uppdrag på ingående till ett par andra konsulter på B&S. Se där, nu bidrog jag till att sysselsätta ett par andra kolleger iallafall!!!

Arbetet på Pilkington kom igång med rasande fart och jag var nog fullt igång direkt. Flera saker hade legat och inväntat min ankomst och krävde omedelbar behandling, samtidigt som jag skulle sätta mig in i företagets olika enheter och lära känna mina nya medarbetare. De var kompetenta nog att hjälpa till, men många ville prata med den nye personalchefen och inte bli hänvisade till personer som de redan kände. Min närmaste medarbetare var Olle Andréasson, men där fanns fler kompetenta personer. Jag övergick till hel anställning redan efter sommaren.

Under sommaren förlade jag och Pia och barnen en kurs i engelska språket i Hastings i södra England. Vi körde bil till Esbjerg i Danmark och åkte båt till Harwich i England. Jag ville "brush up" min engelska och de testade oss när vi kom fram för att få veta vilken nivå vi skulle gå på. Pia och jag hamnade i samma klass, Anders i en annan klass och Gunilla i en tredje klass. Vi bodde inneboende hos en familj i Bexhill och eftersom vi hade olika tider för våra klasser så blev det lite pusslande med resorna till Hastings. Vi hann se mycket både i grannskapet och lite längre bort. Vi besökte även Eastbourne och Brighton, samt platsen där Slaget vid Hastings 1066 hade utspelat sig – den orten heter Battle!

Visst fångade vi upp lite språk eftersom vi talade på engelska både på lektionerna och med familjen i Bexhill. Anders tyckte främst att han förstod det mesta han hörde men att han inte hade pratat så mycket själv, medan Gunilla gärna pratade engelska hela tiden!

Efter två veckor åkte vi på semesterresa genom London via York till Edinburgh. Där fick jag flyga till ett möte i St. Helens, där Pilkingtons huvudkontor låg, och tillbaka till Edinburgh igen. Vi såg oss omkring och sedan började vi vår hemfärd via Holy Island och Durham till Newcastle för båtresa tillbaka till Esbjerg.

Redan på hösten 1982 blev jag kallad till chefsutbildning i England. Jag gick två intensiva veckor i ett program som hette Executive Development 2 på Queen Hotel i Chester i samarbete med Henley University. Det var både intressant och nyttigt och inte minst en bra introduktion till att förstå min nya arbetsgivare.

Rotary hörde av sig

Min gode vän företagsläkaren i Hälsoklippan, Nils-Erik Åstrand hade tipsat en Rotaryklubb i Halmstad om att jag var på ingång till staden och de hörde av sig till mig och bjöd in mig som gäst. Efter ett par möten blev jag erbjuden medlemskap och jag kom med i Halmstads Rotaryklubb från hösten 1982. Ganska snabbt blev jag engagerad i ett par kommittéer och senare med i styrelsen. Första kommittén var jubileumsfirandet av klubbens 50-åriga tillvaro. Jag minns speciellt att jag själva festkvällen var rockvaktmästare i Halmstad Slott och det snöade ymnigt ute. Medan landshövdingen höll jubileumstal kunde jag stå så att jag både hörde vad han sa, och hade uppsikt över damernas pälsar som jag hade bevakningsansvar för.

Militären igen...

Sedan min förra KFÖ med övning med psykförsvarsinslag gick jag nu fortsättningskursen i Psykförsvaret på Skäldersvikens kursgård, en av de sista kurserna innan gården revs för att ge plats för bostäder. Redan vid första kursen i Gottskär blev jag medlem i Totalförsvarets Psykförsvarsförening.

Nu ryckte jag in igen till FO 18 vid försvarsanläggningen i Kosta. Vi hade fått en ny FO-bef., Per-Hugo Winberg och han kunde informera mig att min krigsplacering som Sektion 3-chef inte hade godkänts. Han hade inte fått veta varför så han hade ställt frågor om detta. Även här fick jag tjänstgöra istället för en sjukskriven Sektion 3-chef, men de hade placerat en pensionerad Överstelöjtnant vid min sida som stöd. Han hette Sven Brandelius, far till Pia och brorson till Harry. Vi blev goda vänner så vi gick ut några kvällar tillsammans.

Vår slutövning den här gången var förlagd till kaserner inne på I 11 men det gav ju ingen överblick om vad som pågick. Å andra sidan, i krig är vi utspridda i terrängen och har då troligen ännu sämre överblick. Realistiska övningar i terrängen vore en bra träning (se min tidigare text om realistisk mobilisering 1964).

Övningsledning den här gången var landshövdingen Erik Krönmark i Kalmar och MiloSyd-chefen Carl Björemann. (Erik Krönmark engagerade jag till en informatörskurs i Höllviken 1994 och Carl Björemann bjöd jag in till min Rotaryklubb som föreläsare i början av 2000-talet).

Vid ett ledningsgruppmöte under vår KFÖ berättade Winberg, att Reservofficersföreningen lagt in sitt veto mot min krigsplacering som Sektion 3-chef. Han var förvånad över att en fyrstjärnig Överste inte hade befogenhet att tillsätta en chef i sin egen stab, utan att fackföreningen hade förhandlat till sig den rätten. (I krig hade då en FO-bef. befogenhet att tillsätta de personer han behöver, men numera finns inga FO'n i den formen längre).

Hem till Pilkington igen

Mycket arbete väntade på Pilkington. Ganska snabbt började Tommy att använda mig som internkonsult till flera enheter. Vid något tillfälle hade vi tio Pilkingtonföretag i Norden och flera av dem fick jag uppdrag hos. Det gällde inte bara enheterna i Halmstad utan i Uppsala, Lysekil och Landskrona samt våra försäljningsbolag i Norge, Danmark och Finland. Dessutom fick jag börja föreläsa om våra Nordiska Pilkington-företag och det vi kallade Scandinavian Management inför Executive Development 1-deltagare i England. Det blev mycket resande, men mycket omväxlande och intressant. I England höll vi ofta till i Broughton Park norr om Preston. Vid ett par tillfällen kunde jag ta ledigt för att se mig om lite i landet; bl.a. gjorde jag en utflykt till Liverpool och en rundresa genom Wales. Därefter hade jag tänkt avsluta med en weekend i London och gå på jazzklubben Palokkaville, men jag längtade för mycket efter min familj.

MiL öppnade sig !

I min roll i Pilkington blev jag kontaktman för MiL = Managementprogrammen i Lund, eller MiL Institute som de vanligtvis kallar sig. Det innebar att jag ibland skulle delta i MiL's konferenser för medlemsföretag och nominera blivande deltagare i deras ledarprogram. Det ledde till att jag själv deltog i dels "Konsten att se bortom seendet" och "MiL International Program 4", inom vilket vi deltog en vecka på INSEAD i Paris. Detta ledde till många kontakter, både gamla och nya.

Ny omorientering...

Mitt i allt arbete dök så tre möjligheter upp samtidigt;

- 1) att bli stabsmedlem i MiL med handledarskap i nästa MiL International Program 5,
- 2) min uppdragsgivare Christer Knutson från Rexolin hade bytt jobb till Findus och ville ha min hjälp i ett återkommande omställningsarbete och
- 3) Albatross Konsulter och Forskare AB i Lund som genom Jonas Kjellin ville ha mig som delägare i sitt konsultbolag.

Vad gör man? Jag började med att prata med Tommy och fråga vad han tyckte och vi kom fram till att jag beskriver min nya situation inför hela ledningsgruppen i Pilkington Sverige för att lyssna vad de tyckte om detta. Det framgick att om jag lämnar Pilkington, så fanns det kanske två-tre chefer som skulle kunna anlita mig på konsultbasis. Jan-Erik Wettin var en av dem och honom brukar jag med nöje träffa fortfarande ibland.

Detta ledde till att jag avtalade med MiL om att gå in i deras stab som freelansare, avtalade med Christer att hjälpa Findus vissa tider mot konsultarvode och att

förbereda vägen för ett delägarskap i Albatross. Vad för säkra kort jag egentligen hade i detta kunde jag inte överblicka, men ibland måste man fånga möjligheter i flykten, annars finns de inte mer.

En ny Stark på banan

Under mina KFÖ i FO 18 blev jag bekant med min FO-pastor Lars Strand. Han var kyrkoherde i Ryssby / Agunnaryd pastorat och jag talade med honom om att min Far hette Stark i efternamn vid födseln, men att min farmor ville ändra det till Olsson. Lars lovade att titta i kyrkoboken nästa gång han var i Agunnaryd. När vi träffades igen kunde han berätta att han hittade min Far i en tjock handskrivnen liggare med vackra bokstäver, som om små konstverk, och där såg han bevis för detta. Lars skrev ett intyg till mig, som jag skickade till Patent & Registreringsverket och efter ett par veckor fick jag beskedet att mitt efternamn var ändrat till Stark. Det var lite ovant i början och jag både sa' och skrev fel. Även min namnteckning var svår att komma ihåg, men jag lyckades få bättre stil på Stark än Ohlsson, som jag hade stavat det tidigare.

Familjen då ?

Jag hade själv känt att jag inte visade någon uppmärksamhet varken mot Pia eller mot Anders eller Gunilla. Efteråt har jag funderat över hur jag skulle gjort annorlunda, men har inte kommit till några bra svar. I det läge vi stod, delade jag och Pia oss åt. Pia flyttade ut på sta'n och tog Gunilla med sig. För Anders ordnade hon en egen liten lya på sta'n för honom. Jag flyttade till Lund efter det vi sålt vår villa på Vejbygatan. Någon vinst kunde vi inte räkna med. Vi fick precis vad vi hade gett plus vad mäklaren tog i arvode. Någon tid för grubblerier fanns inte. Jag hade häcken full av nya arbetsuppgifter för att landa min nya inriktning.

Närmande till Albatross

Jag startade till en början upp mitt handledarskap i MiL International Program 5. Det var Christian Erfurth som var programchef och honom har jag arbetat med även senare och jag har med nöje fortfarande kontakt med honom ibland. I det här MiL-programmet besökte vi både Ashridge Management College i Hemel-Hempstead och London Business School.

Dessutom påbörjade jag några uppdrag på Findus, och så reste jag till Lund och Albatross' kontor på Dalbyvägen övriga dagar. Där fick jag först ett provisoriskt rum i källaren och jag flyttade dit mina saker först sedan jag ordnat en lägenhet i Lund under våren 1986. Mycket handlade om att registrera ett eget aktiebolag. Nu kunde jag ta Alba som i Albatross och stark som mitt efternamn till Albastark AB som sedan köpte andelar i vårt gemensamma servicebolag, Albatross Konsulter och Forskare

AB. I botten hade vi först ett konsortialavtal som reglerade våra relationer till varandra.

Totalt var vi 13 personer anknutna, antingen som delägare eller anställda på servicebolaget. Vi träffades och planerade för framtiden. Bl.a tog vi fram ny broschyr med våra foton och specialiteter. Jag blev invald i servicebolagets styrelse senare. Verksamheten började rulla på med andra uppdragsgivare efter hand.

Med MiL-buss runt Europa

Redan i början av min tid i MiL blev vi erbjudna att resa en runda i Europa och tänka på MiL's framtid och verksamhet. Ett syfte var ju att vi i MiL-staben skulle komma närmare varandra och det andra var att lyssna till föreläsningar och diskutera med utomstående personer och med varandra. Ett tredje skäl var att besöka platser och ha trevligt.

Vi började med att bussen tog oss via Sassnitz till Berlin. Där blev det återblick på Väst/Öst och lite kultur, bl.a. en konsert med Berliner Philharmoniker. Sedan körde vi ner genom dåvarande Östtyskland till Salzburg i Österrike. Utanför Salzburg besökte vi slottet Bad Ischl och Viktor Schauburger som berättade om sina rön om vattnets rörelser och flottningsrännornas mysterier. Både Viktor och hans tankar var fascinerande.

Därefter ägnade vi Venedig några dagar; föreläsningar, planeringsmöten och kulturella besök. Vi stannade och såg på amfibieteatern i Verona. Sedan några dagar på ett Universitet i Milano med några föreläsningar. Vidare upp till Geneve och till Lausanne i Schweiz för att diskutera med staben på IMEDE – ett välkänt Managementinstitut. På vägen hem stannade vi också i Heidelberg och Hamburg innan vi kom hem till Lund igen.

Militären igen....

Plötsligt hade jag fått nytt krigsplaceringsbesked att jag lagts i personalreserven, men ingen anledning till varför. Jag ringde klart MiloSyd's personalkonsulent, Carl-Axel Pearson och han sa, att besked kommer, men jag stod på mig, och då fick jag veta att han ville placera mig så nära sig själv, att han kunde rekvirera mig som sin assistent vid händelse av krig. Han hade inte frågat om jag ville bli hans assistent!? Jag kände att jag kommer att sakna FO 18, där jag trivdes så bra.

Strax efter fick jag en inkallelse och det var till en flygstab i Berget. Det var ett gäng trevliga gubbar av varierade yrken och uppgifter. Övningen var en SÖB (=Särskild Övning för Befäl) och varade bara fem dagar. Åjovars, det var ju trevligt att hamna här också och få se nya aspekter av försvaret.

I mitten av 80-talet hamnade jag åter i styrelsen för Försvarets Personaltjänstförening. Den här gången fick jag tillsammans med en annan styrelsemedlem, Göran Sjöberg ta fram en rekryteringsfolder och dessutom utsedd till en rekryteringskommitté tillsammans med föreningens dåvarande ordförande Ulf Abrahamsson och Carl-Axel på MiloSyd. Vid våra möten i Kristianstad brukade vi bli uppbadna till MiloSyd-chefen Carl Björemans på lite inofficiellt samtal med fika.

Tillbaka till Albatross

Det kom in en hel del uppdrag bl.a. från MiL; bara för att nämna några: Försvarets Fabriksverk, FFV och SE-Banken och Skandia. Pilkington hörde av sig och det trillade in lite olika uppdrag därifrån till och från. Jag började arbeta med flera uppdrag i Volvo Lastvagnar och några andra droppade in. Från januari 1991 ville jag visa upp mig i eget namn och lämnade då Albatross. Jag stuvade om mitt bolag till Albastark Management AB och skaffade eget kontor på Forskningsbyn Ideon i Lund. Efter lite marknadsföring fick jag flera nya uppdrag.

Jag hade mycket att göra och märkte inte av den ekonomiska krisen 1992. Först under våren 1993 började uppdragen att sina. Inga nya uppdrag från MiL ens!? Efter hand blev det ebb i både företagets kassa och privat. Plötsligt dör min Mor Thina, och det tog mycket hårt på mina krafter. Det blev självfallet mycket umgänge med mina syskon och vår Far under flera veckor.

Trygghetsrådet SAF/PTK

Av en bekant fick jag veta att Trygghetsrådet, TR behövde låna in folk för att ta hand om alla tjänstemän som varslats resp. redan sagts upp. Jag tog kontakt med Bengt Jonsson, regionchef vid Södra distriktet i Malmö och efter ett par möten med honom och deras handläggare vid ett fredagsmöte, hade jag en projektanställning på deltid att börja med en gång. Efter att ha åkt runt med tre olika erfarna handläggare under en vecka fick jag hoppa in och få hand om egna adepter/kunder. Jag fick 450 personer att hålla kontakt med och hjälpa. Så många hade de andra också vardera och vi var lika många inlånade som fast anställda. Jag hade mina kunder i Helsingborg, Landskrona, Malmö, Trelleborg, Virserum, Hultsfred, Vimmerby, Västervik, Kalmar, Nybro, Orrefors och Kosta. Det blev mycket bilåkande och många människor att hålla reda på. Vi fick också intressanta konferenser på olika ställen i landet och jag fick åter träffa Rolf Skillner, som då hade blivit VD för Trygghetsrådet.

Jag hade tagit undan en dag i veckan för att jobba åt mitt eget företag och sköta mitt sekreteraruppdrag i Rotary. När jag flyttade till Lund 1986 sökte jag transfer till Lund Laurentius Rotaryklubb där jag sedan var medlem i 28 år. Vissa lördagar hade jag seminarier åt en egen företagskund, med Esbjörn Berg som uppdragsgivare. Honom brukar jag fortfarande med nöje träffa både på konserter och teater ganska ofta.

Kontakt med mina barn

Som nämnts ovan hade inte min kontakt med våra barn Anders och Gunilla fungerat så bra under första delen av 80-talet. Efter det jag flyttat till Lund bestod våra möten av endagsbesök i Ängelholm. Vi försökte att hitta varandra igen, men jag kände mig helt tom och ensam inombords varje gång jag lämnade dem och körde hem till Lund igen.

Anders flyttade till Stockholm där han omväxlande hade anställningar eller eget företag, bl.a. Cybergraphics AB. Ofta var jag orolig för honom, men jag hade mycket uppdrag i Stockholm under hela 90-talet så jag kunde stanna hos honom lite då och då. Vi hittade efter hand på mycket trevligt med konserter, teatrar, muséer och restauranger och vi pratade en hel del business – vi var ju båda småföretagare.

Gunilla tog stort initiativ genom att själv skaffa sig en au-pair-plats i White Plains i New York. Därefter kom hon hem och fortsatte sina studier och sedan tillbaka till White Plains ett år till. Efter ytterligare studier sökte hon och fick ett års uppdrag i Aten i Grekland. Sedan hem och studera igen. Under studietiderna kunde vi träffas en del igen och speciellt när hon gick på en skola i Tomelilla för Turistarbete och på Skurups Folkhögskola för Informationsarbete och jag fick förmånen att skjutsa henne dit och hem nästan varje veckoslut. Gunillas studier fortsatte sedan på universitet och hon tog sin Fil.kand i Lund 2003. Jag är mycket stolt över Gunillas ambitioner, uthållighet och resultat!

Militären igen....

Jag hade redan tidigare anmält mig till en kurs i Försvarsupplysning i Gottskär, en av de sista kurserna innan den kursgården stängdes.

Det var dags för ytterligare en SÖB hos flygbasen i Berget och efter det jag hade deltagit i en informationskurs på Kungsholms Fort i Karlskrona skärgård hamnade jag i Psykförsvarsföreningens styrelse och fick planera och genomföra ytterligare en informatörskurs på Höllvikens Kursgård tillsammans med två andra styrelseledamöter, Anders Gummesson och Bosse Andersson. Mycket gick bra men det var ganska jobbigt.

Trygghetsrådet och Hjälsostörning

Mitt uppdrag flöt på som vanligt. Ibland fick jag konstiga störningar, t.ex. kraftig huvudvärk och känselbortfall och en gång i september 1995 synstörning där jag såg endast halva ansikten. Jag åkte med en kollega till Akuten i Lund. En räkka undersökningar inleddes och jag jobbade mellan besöken.

Dessutom gick jag på som President i min Rotaryklubb när den tiden kom och vi åkte till vår vänklubb i Greifswald. Jag höll tal i Rådhuset där och allt gick bra.

Med Magnetkamera kunde vi en dag konstatera att jag hade en synskada i synbarken och vid efterföljande synfältsundersökning hade jag synbortfall mellan kl. 9.30-11.30. Vi gjorde även en hjärnröntgen, där man går in genom ett kärl i ljumsken. Vi gjorde två stick eftersom vi behövde byta kateter till en spänstigare typ. Det var inget fel på hjärnan i övrigt. Efter ett dygn fick jag gå hem, men på natten fick jag inre blödning i det benet där de stuckit och jag fick ta ambulans till Akuten. Jag blev inlagd i tre veckor under tiden de flera gånger om dygnet mätte och kollade om benets volym gick ner. Först under denna tid kunde vi klara ut att jag hade både förmaksflimmer och fladder och lätt för migränvarsel. Vi startade medicinering mot detta och jag kände mig bra igen. (Troligen kunde det ha varit mitt förmaksflimmer som bildat en propp i hjärnan som orsakade skadan i synbarken).

Neurologens besked var att sänka mina ambitioner och stressa mindre med mera tid/luft mellan arbetsuppgifterna. De kallade mina störningar för utbrändhetssymptom. Ett par, tre år senare fick jag veta att jag hade diabetes också och det har jag också fått mediciner för.

Jag fortsatte att jobba på Trygghetsrådet och jag fullföljde mitt ordförandeår som Rotary-President. Jag fick tre erbjudanden att få fast anställning på Trygghetsrådet, men jag tackade nej, ty jag ville få fart på mitt företag igen.

Efter två och ett halvt år var jag tvungen att sluta vid Trygghetsrådet. Då hade vi gått över tiden för deltids projektanställning och jag tog upp mina Albastark-kontakter igen.

Tillbaka till Albastark

MiL hade kommit igång igen och jag fick ett par nya uppdrag där direkt. Några nya uppdrag direkt till Albastark hade droppat in och några tips via Trygghetsrådet gav mig uppdrag. Pilkington hörde av sig igen med ett par uppdrag.

Senare fick jag ett stort Programchefsuppdrag hos KF (=Kooperativa förbundet) via MiL och ett annat programchefsliknande uppdrag fick jag via MiL i Finnveden-koncernen. Detta gav lite pengar i kassan så att jag låg på plus igen.

Militären igen....

Trots att vi höll på att lägga ner vårt försvar så hände det fortfarande saker!?! Plötsligt hade de flyttat min krigsplacering till Markteleunderhåll som arbetar dygnet runt även i fredstid. De gjorde två försök att kalla in oss till SÖB, men båda gångerna fick de avblåsa det ett par dagar innan vi skulle ha inställt oss, eftersom budgeten för övningarna inte hade godkänts i tid. Det dröjde fortfarande några år innan jag fick ett rek. brev med uppdrag att "bränna, riva eller på annat sätt förstöra min krigsplaceringsorder". Jag tror att det var en månad efter det jag fyllt 67 år.

Avveckling av Albastark

Jag kände ju att jag inte hade sänkt mina ambitioner som Neurologen hade sagt och visste ju redan, att antingen är man aktiv och syns och då får man förnyade uppdrag, eller är man inte med på banan längre. Efter att Kenneth hade hjälpt mig att räkna på mina pensioner så bestämde jag att trappa ner min verksamhet under ett par års tid. Jag trodde att några få skulle komma tillbaka med uppdrag på slutet men det hände aldrig, eftersom jag hade antytt till några att jag höll på att trappa ner – och det är väl då man inte syns på banan längre!?

Jag fick ju en successiv nedtrappning eftersom jag hade kvar mitt kontor på Ideon ett par år till. Då kunde jag umgås med bekanta och heja i korridoren och äta lunch i matsalen och så. Sedan blev det ju bra att sluta betala för kontor och revisor när jag hade likviderat bolaget och jag fick faktiskt tillbaka mitt aktiekapital också.

Viktig Musik !

Under min ungdomstid dansade vi till swingbetonad musik och hörde ibland lite av den modernare stilen Be-bop. På 60-talet började vi tappa bort den här musiken och bekanta försäkrade mig att jazzen var död. Flera tycktes njuta av att ständigt förmedla detta besked.

Vid mitt besök i Cleveland fick jag följa med min värdfamilj och lyssna till Clevelands Symfoniorkester och jag tilltalades speciellt av Maurice Ravel's balettsvit i Daphnis et Chloé. Under den sommaren lyssnade jag till den orkestern fyra gånger, två gånger i konserthuset och två gånger från friluftsscenen i en lummig park som heter Blossom Music Center i Cuyahoga Falls, Ohio. Minnet av detta låg kvar i mitt inre.

Under 70-talet saknade jag musiken till den grad att jag gick till Biblioteket, där man hade börjar låna ut LP-skivor med klassisk musik. Jag bar hem den ena bunten efter den andra, men det var svårt att hitta det jag verkligen tyckte om.

På 80-talet lyckades jag lägga märke till hur man hittar till jazzmusiken och efter flytten till Lund stod det hela klart: Jazzen var inte död – den levde och utvecklades i allra högsta grad i t.ex. Lund, Malmö, Köpenhamn, Helsingborg, Höör, Hässleholm och Kristianstad/Åhus. Hur var detta möjligt ???

Det blev mycket jazzmusik och nu mycket storband och även mindre grupper och allt oftare det danskarna och amerikanerna kallar Mainstream (=Swing, Be-bop och Westcoust). Detta stimulerade mig att åter lyssna till klassisk musik och jag fann mina favoriter bland kompositörerna, t.ex. Maurice Ravel, Antonin Dvorak, Nikolai Rimsky-Korsakov, Dimitri Sjostakovitj, Ottorino Respighi och några till. Även konserter med blandade orkestrar med både klassiskt och jazz lockade mig. På den jazziga sidan jämför jag med bl.a. George Gershwin och Duke Ellington.

Nu började jag besöka även Symfoniorkestrar i Köpenhamn, Malmö och Helsingborg; vid resor ibland i Göteborg, Stockholm, Helsingfors, Berlin och New York. Vilken lycka att finna all denna fantastiska musik och den utvecklas hela tiden !!!

Anders går vidare

I slutet av 90-talet arbetade Anders på ett företag i Stockholm som skickade honom och tre andra att starta en utvecklingsavdelning i Sophia Anthipolis utanför Nice i Frankrike och när jag skulle fylla 60 år bjöd han mig till sig. Vilket spännande projekt att hälsa på Anders i Nice. Jag kom dit och redan andra dagen så satt vi på en restaurang på en takvåning och åt lunch. Plötsligt kände jag en kyss på min vänstra kind och helt överraskad konstaterade jag att det var Gunilla. Mina kära barn hade smuglat in Gunilla att komma fram från ett hörn som jag inte hade uppsikt över.

Vi hade fantastiska dagar tillsammans och gjorde även bilutflykter i omgivningarna. Innan Gunilla var tvungen att skynda hem till sina studier igen, så hann vi tillsammans med en annan av Anders bekanta åka och äta lunch i Monte Carlo. Självt stannade jag kvar hos Anders hela veckan.

Anders bytte arbetsuppgifter några gånger och jag hälsade på honom även i London, New York, Stockholm och Malta. Jag är mycket stolt över Anders entreprenöriella förmåga. Det händer också att han tittar hem till Sverige och hälsar på oss ibland.

Gunilla går vidare

I slutet av Gunillas studier träffade hon Mattias. Efter några år får jag mitt första barnbarn, Hugo som kom 2005. Vilken upplevelse, och nu hade jag tid att träffa honom så ofta jag fick lov. Till en början åkte jag tåg från Lund och ofta fick jag övernatta hos Gunilla och Mattias. Efter ett par år till, 2007 kom Hugos lillasyster Isabell. De bytte bostad ett par gånger och jag kom med glädje allt oftare så länge Gunilla var barnledig.

Detta var en ny dimension i mitt liv. Dels påminde barnbarnen om den tid då Anders och Gunilla var små – jag kom ihåg händelser och beteenden som jag hade glömt och dessutom var ju Hugo och Isabell helt egna personligheter med sina yttringar.

När barnbarnen hade kommit in på Dagis så fick Gunilla kvalificerat jobb på Stadshuset i Ängelholm. Mattias hade tidigare börjat jobba vid Räddningstjänsten och gått en del utbildning för dessa uppgifter. Både Gunilla och Mattias bor idag i Munka Ljungby och barnen växlar veckovis att bo hos en av dem i taget och båda barnen går på Toftaskolan.

Återflytt till Ängelholm

Även om jag trivdes mycket bra i Lund och hade många bekanta där både i Rotary och ute på sta'n, så tänkte jag mycket på mina barnbarn och dessutom minns jag Ängelholm som en mycket trivsamt och modern stad. Efter lite väntan och letande så fann jag en bostad som jag valde att flytta tillbaka till i Ängelholm 2014. Då hade jag bott i Lund i 28 år. Det tog på krafterna att flytta och då hade ändå Pia ställt upp med ovärderlig hjälp. Vi hade börjat ta hand om våra barnbarn tillsammans så det var bara naturligt att ställa upp och hjälpa varandra.

I Ängelholm besökte jag ett par Rotaryklubbar och ganska snabbt fick jag transfer till Ängelholm-Luntertun Rotaryklubb. Det trivs jag med. Efter något år var jag också klubbmästare och bidrog i ett språkcafé för asylsökande. Det var bra att komma in i klubbens verksamhet och snabbare lära känna flera kamrater. Dock, mina hälsostörningar gav sig tillkänna och fick mig att stiga av i förtid. Utan bevakningsuppgifter och spontana stressituationer så kan jag nu "lulla på" i min egen takt i mina egna tankar. Bl.a. därav denna text.

Jag försöker fortfarande att delta i konserter och föreläsningar i Ängelholm och åker ibland till Helsingborg, Lund och Malmö och då helst dagsutflykter så att jag kan komma hem igen med sista tåget på natten. Lite längre utflykter gör jag ibland till mina syskon i Kungsbacka och Mullsjö.

Sven-Olof Stark

www.albastark.se

Ängelholm Mars 2018